

**JEAN MONNET – CENTER OF
EXCELLENCE EUFUTUR
PROJECT DELIVERABLE 6.1
OPEN LECTURES**

On behalf of EUFutur project, during April 2023, were organized:

- 2 open lectures in Albania, at the coordinator of the project European University of Tirana;
- 1 open lecture in Kosovo, at the Universum College, in Prishtina;
- 1 open lecture in North Macedonia, at the Mother Teresa University in Skopje;
- 1 open lecture in Bosnia and Herzegovina, at the SSST university in Sarajevo.

In Tirana, at UET, the lectures were organized by prof. Elvin Meka, professor at UET and Prof. Stefano Bianchini from L'Istituto per l'Europa Centro-Orientale e Balcanica, as well as a Professor of East European Politics and History, Department of Political and Social Science at University of Bologna.

The topics presented by both professors during the open lectures at UET are:

1. S.Bianchini – 'The EU enlargement process. relevant steps to be expected by the Western Balkan countries.'
2. E.Meka – 'EU Integration Journey - Milestones of the Albanian Financial System's Integration'

At MTU, the guest speaker for the open lecture was Drita Abdiu-Halili, State Secretary and Deputy Chief Negotiator with the European Union, Secretariat for European Affairs – Government of the Republic of North Macedonia. The topic of the open lecture held by M. Abdiu-Halili was 'The Screening Process of North Macedonia.'

At ISST, the open lecture was held by Prof. Adnan Huskić, with the topic 'Chapter 12: The European Parliament'

And finally, at Universum College, the open lecture was held by prof. Valon Murati with the topic 'The role of EU in the democratization of southeast Europe.'

The lectures held in Kosovo, in North Macedonia, and Bosnia and Herzegovina, were also delivered online so students from UET, could participate but also other students and staff from these countries, were interested to attend.

**Enhancing EU Integration
process literacy among
university students in
Western Balkans**

April 29, 2023

**EU INTEGRATION JOURNEY
- *MILESTONES OF THE
ALBANIAN FINANCIAL
SYSTEM'S INTEGRATION***

— OPEN LECTURE

Financial education and knowledge cannot be a private good, or property of a certain group, instead it must be a good for everyone, that is, a PUBLIC GOOD!

Only by being treated as such it could be accessible by the vast majority of general public and most importantly, it will be a direct and long-term contributor to people's well-being.

Objective:

...provide students with deeper and updated knowledge, information and literacy about EU policies and integration process, specifically EU financial infrastructure, based upon respective Chapters, pertaining the financial services & infrastructure chapters: Chapter 4, Chapter 9 and Chapter 17).

EU Enlargement journey:

The EU enlargement policy and the integration process is based on these main pillars:

- **Rule of law**
 - **Freedom of speech and free press,**
 - **Civil Society,**
 - **Regional cooperation,**
 - **Economic governance,**
 - **Review of SME performance.**
- POLITICAL CRITERIA**
- ECONOMIC CRITERIA**
-

Beyond the political and legal aspect, the EU integration process is mainly a complex process of fulfilling a myriad of economic and financial standards/criteria, which are summarized in at least 6 (out of 35) negotiation chapters.

Key EU Institutions in the financial area:

EUROPEAN CENTRAL BANK (ECB) is the central bank of the 20 countries of the European Union (Eurozone) that use the Euro as their national currency. The ECB's main objective is to maintain price stability in the Eurozone, while maintaining the purchasing power of the common currency.

The ECB is an official EU institution at the heart of the Eurosystem and the Single Supervisory Mechanism for banking supervision (specifically it supervises large systemic banks, that have assets over EUR 30 billion, or that make up at least 20% of their country's GDP. There are currently around 120 such banks in the Eurozone, representing more than 85% of its total banking assets).

Key EU Institutions in the financial area:

EUROPEAN CENTRAL BANK has the following tasks:

- **Drafts and implements monetary policy;**
- **Issues the Euro currency,**
- **Maintains financial stability, designs and implements macroprudential policies.**
- **Manages the SEPA payment system – Single Euro Payments Area).**
- **Prepares monetary and financial statistics, balance of payments and financial and non-financial accounts.**

Key EU Institutions in the financial area:

European System of Financial Supervision (ESFS) is a multi-layered system of micro- and macro-prudential authorities (4 authorities) that aims to ensure consistent and coherent financial supervision in the EU.

European Systemic Risk Board, (ESRB) is the responsible authority for macro-prudential supervision of the EU financial system.

Micro-prudential supervision is carried out by:

- ❑ ***European Banking Authority (EBA),***
- ❑ ***European Securities and Markets Authority (ESMA),***
- ❑ ***European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA).***

Key EU Institutions in the financial area:

□ ***European Banking Authority (EBA):***

ensures the effective and consistent prudential regulation and supervision across the European banking sector. Its overall objectives are to maintain financial stability in the EU and to safeguard the integrity, efficiency and orderly functioning of the banking sector.

□ ***European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA):***

regulates and supervises the insurance and occupational pension sector in the EU.

□ ***European Securities and Markets Authority (ESMA):***

contributes towards maintaining the stability of the EU financial system, ensuring the investors' protection and promotes stable and functional financial markets.

Key EU Institutions in the financial area:

Single Resolution Mechanism (SRM), is one of the pillars of three European Banking Union and is comprised of Single Resolution Board (SRB) and national resolution authorities (NRA) of participating countries.

The purpose of the SRM is to ensure an orderly resolution of failing banks with minimal costs for taxpayers and to the real economy.

Required EU Enlargement Criteria, by chapters:

EU Integration consists in negotiating 35 chapters of the *Acquis Communautaire*, whereas 6 of them are related to economy and finance:

- Free Movement of Capital - Chapter 4,***
- Financial Services - Chapter 9,***
- Taxation - Chapter 16,***
- Economic and Monetary Policy - Chapter 17,***
- Financial Control - Chapter 32,***
- Financial and Budgetary Provisions - Chapter 33.***

Free Movement of Capital – Chapter 4:

Member States must remove, with some exceptions, all restrictions on movement of capital both within the EU and between Member States and third countries.

This chapter also includes rules related to cross-border payments and transfers of securities.

Also, this chapter contains directives related to the fight against money laundering and financing of terrorism, the fight against financial crime.

Free Movement of Capital – Chapter 4:

Albania's compliance with this chapter:

Albania is moderately prepared in the area of free movement of capital.

- 1. Albania is late in delivering on its commitment under the 2006 Stabilisation and Association Agreement (SAA) to amend the arrangements for the acquisition of property by EU nationals/entities, a step due since 2016.**
- 2. On payment systems, foreign banks can open branches and agencies in Albania and offer cross-border payments.**

Free Movement of Capital – Chapter 4:

Albania's compliance with this chapter:

- **In October 2021 Albania adopted legislation to partly align with the EU Acquis on direct debits and credit transfers.**
- **The law on payment services, designed to be aligned with the EU Payment Service Directive II (PSD II) provisions on transparency conditions and information requirements for payment services, came fully into effect in July 2022.**
- **In May 2022, the scope of application of the regulation on International Payment Account Number was extended to other payment service providers beyond banks in cases when the IBAN is used.**
- **The financial literacy of the Albania's adult population is increasing (67 % now have a payment account compared to 40 % in 2014), as is the use of electronic payments (12 electronic transactions per capita per adult, compared to 4 in 2016).**

Free Movement of Capital – Chapter 4:

Albania's compliance with this chapter:

- 3. Amendments to the law on money laundering designed to align it with the EU acquis were adopted in December 2021. The Register of beneficiary owners became operational at the end of June 2021 with data registered by businesses and NGOs, though amendments extended the registration deadline to June 2022.**

The Albanian Financial Intelligence Unit (FIU) has increased its administrative capacities.

Free Movement of Capital – Chapter 4:

Priorities

- **Implementation of the action plan for the purchase of land from EU citizens;**
- **Pursuing FATF recommendations, as well as the EU Acquis, in the fight against money laundering and financing of terrorism.**

Financial Services – Chapter 9:

Acquis' main objectives, in relation to financial services are:

- **ensuring financial stability,**
- **financial strengthening of companies operating in the financial sector and**
- **consumer and investor protection.**

Financial Services – Chapter 9:

Albania's compliance with this chapter:

Albania is moderately prepared in the area of financial services. Good progress was made on:

- **further alignment with Basel III,**
- **resolution planning,**
- **retail payments,**
- **partial implementation of the policy guidance on non-performing loans (NPL), leading to a reduction in NPLs,**
- **operationalisation of the bankruptcy legislation, and**
- **on compulsory insurance and collective investments.**

Financial Services – Chapter 9:

Albania's compliance with this chapter:

BANK OF ALBANIA (BoA) has implemented some regulatory changes, related to:

- internal liquidity adequacy assessment process,**
- net stable funding ratio of banks,**
- establishing and operating asset management companies,**
- the conditions for the types of agreements to be protected in partial asset transfers and liabilities of banks under resolution.**

Financial Services – Chapter 9:

Albania's compliance with this chapter:

ALBANIAN FINANCIAL SUPERVISION AUTHORITY (AFSA) has implemented the following regulatory changes:

- the new law on insurance services, that provides avoluntary implementation of the bonus malus system by insurance agencies.**

Financial Services – Chapter 9:

Albania's Priorities:

- finalize the drafting and adopt the strategic documents on financial education and on capital market development;**
- improve collateral execution, including through solving the impasse on private bailiff services;**
- increase the use of the national currency.**

Economic and Monetary Policy – Chapter 17:

This chapter consists in ensuring compliance with the Acquis, in the field of economic and monetary policy, related to:

- Independence of central banks in the Member States,**
- Prohibition of direct financing of the public sector by central banks and**
- Prohibition of privileged access of the public sector to financial institutions.**

Economic and Monetary Policy – Chapter 17:

Albania's compliance with this chapter:

Albania is moderately prepared in the area of economic and monetary policy and has made limited progress on improving government's policy coordination and consultation mechanism with non-governmental stakeholders.

- **The Bank of Albania is financially independent and has sufficient administrative capacity to function effectively. The main objective of the central bank is to achieve and maintain price stability.**
- **The Law of the Bank of Albania is partially in line with the Acquis.**
- **Monetary policy is based on the inflation targeting regime and is implemented through a package of standard instruments and within a free-floating exchange rate regime. Foreign reserves are maintained at an adequate level.**

Economic and Monetary Policy – Chapter 17:

Albania's compliance with this chapter:

- **There was some progress in providing data required for the calculation of the macroeconomic imbalances procedure (MIP) indicators, in aligning government and national accounts to ESA2010, and Excessive Deficit Procedures notifications.**
- **Some improvements are still needed to achieve full compliance with ESA 2010.**

Economic and Monetary Policy – Chapter 17:

Priorities

Albania's Priorities:

- align the legislation on personal independence of the Bank of Albania's governor and council members, as well as regarding the possible monetary financing of the public sector with the EU acquis;**
- improve the government's economic policy planning capacity and its coordination and consultation mechanism with non-governmental stakeholders.**

THANK YOU!

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EUFutur Project

Presence List

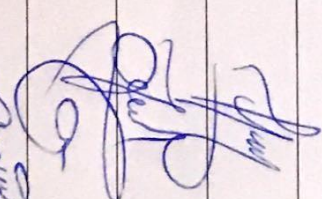
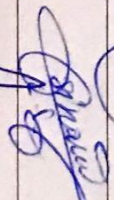
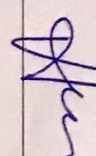
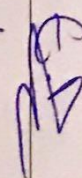
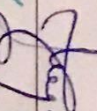
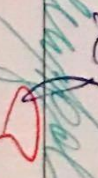
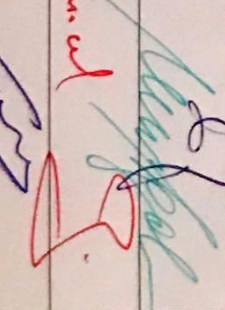

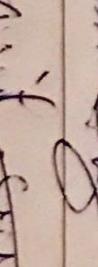
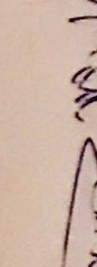
OPEN LECTURE

Date: 29 APRIL 2023

Time: 10:00 - 11:00

Venue: ERASMUS UNIVERSITY OF TIRANA, UET

Name Surname	Institution	E-mail	Signature
Thuma Coma	EUT	thuma.coma@uet.edu.al	
Dute Kuyq	EUT	dute.kuyq@uet.edu.al	
Sokol Mula	EUT	sokol.mula@uet.edu.al	
Enxhi Selomy	EUT	eselomy3@uet.edu.al	
Joana Shima	EUT	joana.shima@uet.edu.al	
Emigjone Nikoli	EUT	emigjone.nikoli@uet.edu.al	

Andi Osmanepi	EUT	andi.osmanepi@vet.edu.id	
Milva	EUT		
Kya Ymeraj	EUT	kymeraj3@vet.edu.id	
Tau, Corpis	EUT	tau.corpis@vet.edu.id	
Tatjana Mokeda	EUT	tatjana.mokeda@vet.edu.id	
Ledina Sinari	EUT	ledina.sinari79@gmail.com	
Aurela Braholli	EUT	aurelabraholli@vet.edu.id	
Edona Dendili	EUT	edona.dendili@gmail.com	
Ivo Isa	EUT	ivoisa@vet.edu.id	
Mumoro godli	EUT	mumorogodli@gmail.com	
Kreshnik Billo	EUT	kreshnik.billo@vet.edu.id	
Elvin meli	EUT	elvin.meli@vet.edu.id	
STEFANO BIRANICINI	UAF BODLOGNA	stefano.biranicini@unibo.it	

EPIDAMN EUT

epidamn@vet.edu.id

**THE
EU ENLARGEMENT PROCESS.
RELEVANT STEPS TO BE EXPECTED BY
THE WESTERN BALKAN COUNTRIES**

Stefano Bianchini, Eufutur, Tirana,
29.4.2023

EU ENLARGEMENT: MAIN PHASES

1989-1993	the Communist collapse. Towards a reluctant “unification of Europe”?
1993-1998	Defining criteria and procedures for the Enlargement
1999	The turning point of the Enlargement process.
1999-2003	In search of a strategy for a functioning Europe: Widening and Deepening. To what extent?
2004	The First Wave of Enlargements Eastward is accomplished. Further Enlargements and a New Neighborhood Policies are defined.
2005-2007	The Crisis of the Western EU Member States
2007	The Sixth Enlargement takes place
2013	The Seventh Enlargement is carried out

TOWARDS THE «UNIFICATION OF EUROPE»: FIRST RELUCTANT STEPS (1991-1992)

1991 «**Europe Agreements**» with Poland, Hungary and Czechoslovakia: no commitments for membership; limits on exports to the EU of coal, steel, textiles and farm products.

Some Member States show no interests for Enlargement:

United Kingdom: Tories Euroskeptics oppose; **Belgium:** priority to EMU;
Greece: priority to Cyprus; **Spain:** no reductions of Regional Aids;
France: concerns about German expansion and no changes in the CAP;
Former DDR: concerns about work competition from Eastern Europe.

The **Yugoslav secession war begins.**

1992 The **Maastricht Treaty** signed. Danish voters reject it in a referendum. Delors' **Commission advises** Member-States that CEEC have needs that go beyond the «Europe Agreements». The Commission points out that CEEC want to be treated as «equal partners» in the dialogue concerning Europe's future.

THE EU ATTRACTIVE DECLINE

INSTITUTIONAL DEEPENING:

2005: The Failure of the Constitutional Treaty

2007-2008: The great economic and financial crisis

The divisions of EU

(in economy, common currency, energy policy, structural funds distribution, migrations, Russia and the Mediterranean Sea)

The “Absorption capacity”, the “Enlargement fatigue” and the weakness of conditionality

The Regional Background

The Legacy of conflicting War Aims: Croatia and Serbia

The legacy of conflicting Peace Treaties:

Dayton, Ohrid, Kumanovo, and Belgrade

The international interventions, the EU pattern of reconciliation and the lack of recognized winners

Albania: the State fragility and the collapses in 1991-3 and 1997.

The EU Summit in Thessaloniki 2003 and the perspective of membership.

THE MAIN REGIONAL DIVIDES

Unsettled borders, refugees/migrants, and the EU role

The Kosovo question and Serbia: the difficult path to normalization

The Bosnian, Albanian, and Montenegro political divide

Macedonia, Greece, and Bulgaria: politics, public opinions and shared histories

Croatia and Serbia: unsettled accounts with Nazi collaborationists

The ICTY and the post-War memories

	EU		Russia	
	Imports	Exports	Imports	Exports
Bosnia and Herzegovina	86.2%	81%	3.5%	1.5%
Bulgaria	63.4%	63.3%	12%	1.6%
Greece	52.7%	48.5%	10%	1.6%
Macedonia	76.6%	65.9%	1%	1.2%
Montenegro	42.3%	39.6%	>1%	
Serbia	62.5%	65.8%	9.6%	5.4%
Turkey	38%	44.5%	9.9%	2.5%

Source: European Commission, UNCTAD

Figure 1 EU/Russia share in external trade in goods, 2015

The expected steps to be made

EU-WB Tirana conference: 6 December 2022:

The EU offers a package of € 1 billion in grants to face the energetic crisis; 50% to vulnerable families and 50% to be invested into renewable energy projects, LNG, electricity

Main requirements:

Adopting EU CFSP measures against Russia, sanctions included

Strengthening the rule of law in the struggle against corruption and organized crime

Ensuring free movement, ID recognition, university diplomas recognition, Erasmus + inclusion in the European Universities

Reconciliation processes

Albania further steps expected

July 2022: start of membership talks. According to the Annual progress review (**dec. 2022**):

Appreciated the progress on advancing the EU reform agenda with limited progress:
public administrative reform;

- judiciary;
- market economy;
- public procurement;
- statistics;
- competitiveness;
- green agenda

Progress in the rule of law, but needs to intensify efforts to establish a solid track record on high-level corruption

Freedom of expression needs to be strengthened

Property rights are to be consolidate in a transparent manner

March 2023: meeting of the SAA where the accession strategy, including political, economic and EU-law criteria for EU membership have been discussed

THE EU AND ITS UNCERTAIN STRATEGIES

The slow perspectives of the EU Enlargement

The Regional Cooperation: RCC, CEFTA, SEECP, EUSAIR, CEI, Adriatic Euroregion, the Berlin Process, Open Balkans

The expectations in the Balkan candidate countries: 60% of people endorse membership (62% in 2021); 28% believe membership will never be achieved (22% in 2021). Balkan barometer 2022.

Migrations (UK-AL agreement and return of illegal immigrant),

Education and brain drain (67% of youth aims to go abroad):
Balkan barometer 2022.

What's the Regional future?

THE EFFORTS FOR NORMALIZATION

The role of politics: Vučić in Srebrenica, the Serbian and Croatian Presidential meetings in 2013 and 2018, the dialogue with Kosovo, and the Macedonian reshaping memories/Constitutional amendments

The Regional Cooperation: from RCC to the Open Balkan

Civil society and civic courage: history textbooks revised (example: the Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe, CDRSEE)

Their real impact.

Between the EU “absorption capacity” and reluctant negotiations

- SAA signed with Macedonia (2004), Albania (2009), Montenegro (2010), Serbia (2013), BiH (2015), Kosovo (2016, but with the EU as legal entity)
- The Macedonia-Greece dispute over the name and the Prespa agreement June 2018 (ratified January 2019)
- The Slovenia-Croatia open dispute on borders
- Montenegro begins negotiations for membership in 2012 and Serbia in 2014. Albania and North Macedonia in 2022.
- The Serbia-Kosovo dialogue and its limits (the Community of Serbian municipalities contested), failure of the municipal elections in North Kosovo in April 2023

The Balkan additional unsettled issues for EU enlargement

- The Bulgarian-Nord Macedonian dispute
- Bosnia-Herzegovina: the contested HR, the lack of a new federal electoral law, the conflicts at the Presidential level
- Albanian application delayed in 2019 (and until 2022) waiting for progress in the judiciary, fight against corruption and organized crime, intelligence services and public administration
- The regional cooperation: the Berlin process, the Adriatic-Ionian Macroregion and the Open Balkans.
- Environmental protection: Beach erosion, biodiversity protection, mining and pollution, precipitation and energy
- The **Ukrainian war and its impact**. Serbia does not apply sanctions, BiH divided, Croatian and Bulgarian Presidents critical about NATO, the Kosovo issue creates tensions between Rama and Kurti.

The EU Strengths in the Balkans

- a long-term presence in the region (since 1991)
- Attractiveness of the EU Enlargement (still wide consensus in the Balkans with Serbian exception)
- Strong financial flows (IPA), trade, Erasmus
- Peace mediation role (Kosovo)

The EU weaknesses in the Balkans

- a. Long negotiations for membership and vague timing commitment
- b. Low interest of some Balkan elites to reforms (Bosnia-Herzegovina, Kosovo, partially Macedonia)
- c. Persistent local tensions among severely divided societies
- d. EU internal divisions (Brexit, Spain, Refugees, budget allocations and financial measures, the Ukraine war...)
- e. Western limited attention to dysfunctional democracies and state capture (Poland, Hungary, Turkey, Bulgaria, BiH...) affecting popular support

Conclusion:
**The future of Enlargement still requires
multiple and comprehensive efforts.**

Thank you for your attention

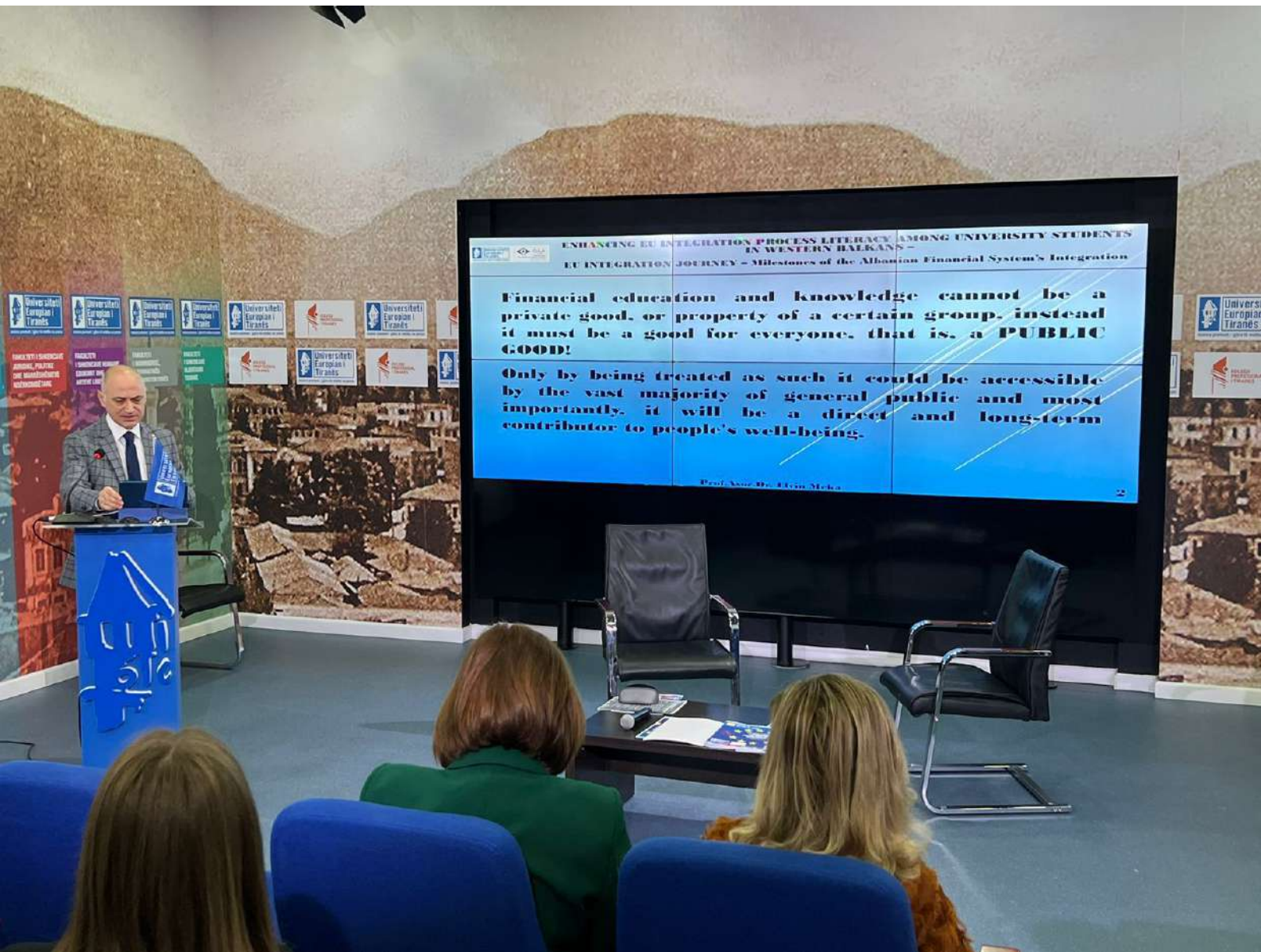
Enhancing EU Integration
processes. How do we ensure
sustainable standards in
Western Balkans

**EU INTEGRATION JOURNEY
- MILESTONES OF THE
ALBANIAN FINANCIAL
SYSTEM'S INTEGRATION**

April 29, 2023

OPEN LECTURE

ENHANCING EU INTEGRATION PROCESS LITERACY AMONG UNIVERSITY STUDENTS
IN WESTERN BALKANS

EU INTEGRATION JOURNEY - Milestones of the Albanian Financial System's Integration

Financial education and knowledge cannot be a private good, or property of a certain group, instead it must be a good for everyone, that is, a PUBLIC GOOD!

Only by being treated as such it could be accessible by the vast majority of general public and most importantly, it will be a direct and long-term contributor to people's well-being.

Prof. Asim D. Ujiri-Meha

ENHANCING EU INTEGRATION PROCESS LITERACY AMONG UNIVERSITY STUDENTS
IN WESTERN BALKANS -
EU INTEGRATION JOURNEY - Milestones of the Albanian Financial System's Integration

EU Enlargement journey:

The EU enlargement policy and the integration process is based on these main pillars:

- Rule of law
- Freedom of speech and free press.
- Civil Society.
- Regional cooperation.
- Economic governance.
- Review of SME performance.

POLITICAL CRITERIA

ECONOMIC CRITERIA

Beyond the political and legal aspect, the EU integration process is mainly a complex process of rehabilitating a myriad of economic and financial standards/criteria, which are summarized in at least 6 (out of 35) negotiation chapters.

Prof. Asim D. Çeloçit

The expected steps to be made

EU-WA Tirana conference | 6 December 2022

The EU offers a package of € 1 billion in grants to face the energetic crisis: 50% to vulnerable families and 50% to be invested into renewable energy projects, LMS, electricity status requirements.

Adopting EU CESP measures against Russia, sanctions included

Strengthening the rule of law in the struggle against corruption and organized crime

Ensuring free movement, ID recognition, university diplomas recognition, Erasmus + inclusion in the European Universities Reconciliation processes

The expected steps to be made

EU-WB Tirana conference: 6 December 2022:

The EU offers a package of €1 billion in grants to face the energetic crisis; 50% to vulnerable families and 50% to be invested into renewable energy projects, LNG, electricity.

Main requirements:

Adopting EU CFSP measures against Russia, sanctions included

Strengthening the rule of law in the struggle against corruption and organized crime

Ensuring free movement, ID recognition, university diplomas recognition, Erasmus + inclusion in the European Universities

Reconciliation processes

EUFutur social media post

[📄 On the frame of Jean Monnet... - Jean Monnet project - EUFutur | Facebook](#)

Office for project development and internationalization at UWT social media post

[\(1\) 📄 EU... - Office for Project Development and Internationalization - UET | Facebook](#)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЕВРОПСКИ ПРАШАЊА

SEKRETARIATI
PËR ÇESHTJE EVROPIANE

SECRETARIAT
FOR EUROPEAN AFFAIRS

The Screening Process of North Macedonia

Drita Abdiu-Halili - State Secretary and Deputy Chief Negotiator with the European Union
Secretariat for European Affairs - Government of the Republic of North Macedonia

Chronology of the MK-EU relations

- ▶ 1995 established diplomatic relations when EU opened;
- ▶ 1996 the country became a full partner in the PHARE Programme;
- ▶ 2001, in Luxemburg, the Stabilisation and Association Agreement was signed.
- ▶ 2004 the Stabilization and Association Agreement entered into force and application for EU membership was submitted;
- ▶ 2005 the European Commission published the opinion on the candidacy of the Republic of Macedonia for European Union membership. The opinion recommends granting candidate status for EU membership;
- ▶ 2005 the Presidency of the European Council in Brussels granted candidate status to North Macedonia for European Union membership;
- ▶ 2007, Financial Agreement for 2007 National Programme within the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA) and the Framework Agreement were signed on cooperation for financial assistance. MK was the first country in the region whose projects were approved by the EC and the first country in the region to sign the Financial Agreement thus enabling use of IPA funds;
- ▶ 2009 - the European Commission has recommended start of the accession negotiations for full-fledged membership; this recommendation was repeated each subsequent year and visa liberalization;
- ▶ 2012 the High Level Accession Dialogue bringing dynamic in the reform process for accession to the European Union by strengthening confidence and increasing the European perspective of the country, and it is focused on the key challenges on these 5 areas: freedom of expression in media; rule of law, reform in public administration, electoral reform and strengthening of the trade economy.
- ▶ 2020 Council of EU adopted decision for start of the accession negotiations and endorsed the new accession methodology
- ▶ 2022 Negotiating framework approved and first Inter-Governmental Conference held

Stabilization and association agreement

- Signed on April 9, 2001 in Luxembourg and upon its ratification by all signatories, entered into force on April 1, 2004.
- North Macedonia is the first country to sign the SAA and the first country in which the SAA entered into force.
- 10 headings:
 1. General principles;
 2. Political dialogue;
 3. Regional cooperation;
 4. Free movement of goods;
 5. Movement of workers, establishment, supply of services and movement of capital;
 6. Approximation of legislation and implementation of laws;
 7. Justice and Home Affairs;
 8. Cooperation Policies;
 9. Financial Cooperation and
 10. Institutional, General and Final provisions.

Bodies established after the entry into force of the SAA

- **Council of SAA** - the highest body at the political level
- **Stabilization and Association Committee (SAC)** - an operational forum that reviews achievements in all areas and provides further guidance on necessary reforms.
- **SAC Sub-committees** - There are 7 sub-committees that cover areas of the SAA and represent bodies or operational forums at the expert level where the results achieved in the past and the plans for the coming year are discussed + Special Group for PAR

Bodies established after the entry into force of the SAA

- 1. Subcommittee on Justice, Freedom, and Security;**
- 2. Subcommittee on Innovation, Information Society and Social Policy;**
- 3. Subcommittee on Transport, Environment, Energy and Regional Development;**
- 4. Subcommittee on Internal Market and Competition;**
- 5. Subcommittee on Economic and Financial Affairs and Statistics;**
- 6. Subcommittee on Agriculture and Fisheries;**
- 7. Subcommittee on Trade, Industry, Customs and Taxation;**

* At the seventh meeting of the Stabilization and Association Committee, a Special Group for Public Administration Reform was established with the aim of monitoring the progress made by the Republic of North Macedonia in the public administration reform process.

(1) National legal framework

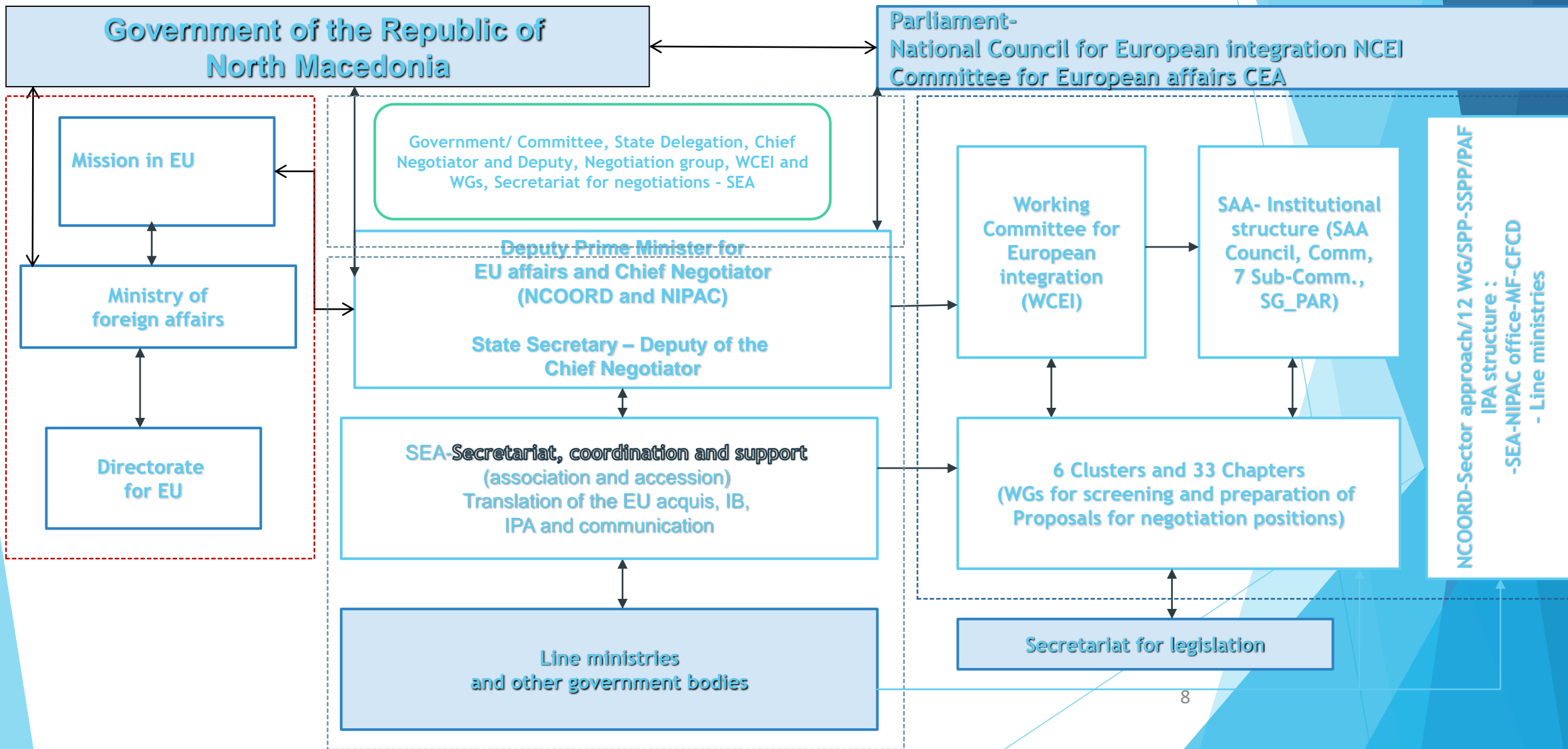
▶ Constitution

- ▶ Art. 68 (adopts laws, decision to join alliances and communities, referendum, political control)
- ▶ Art. 120 (procedure for joining alliances and communities)
- ▶ **Law on Government**
- ▶ Art. 40-b (SEA's main responsibilities/functions)
- ▶ Coordination of the EU integration and accession negotiations,
- ▶ Coordination of the implementation of SAA and other EU agreements,
- ▶ Coordination of the SAA working bodies,
- ▶ Coordination of the preparation of the Macedonian version of the EU acquis,
- ▶ Coordination of the MK Mission to the EU (sectoral policies),
- ▶ Alignment of national positions as EU Member State,
- ▶ Coordination of EU assistance and other bilateral and international assistance related to the EU reforms,
- ▶ Communication with public on the EU accession process.

(2) National legal framework

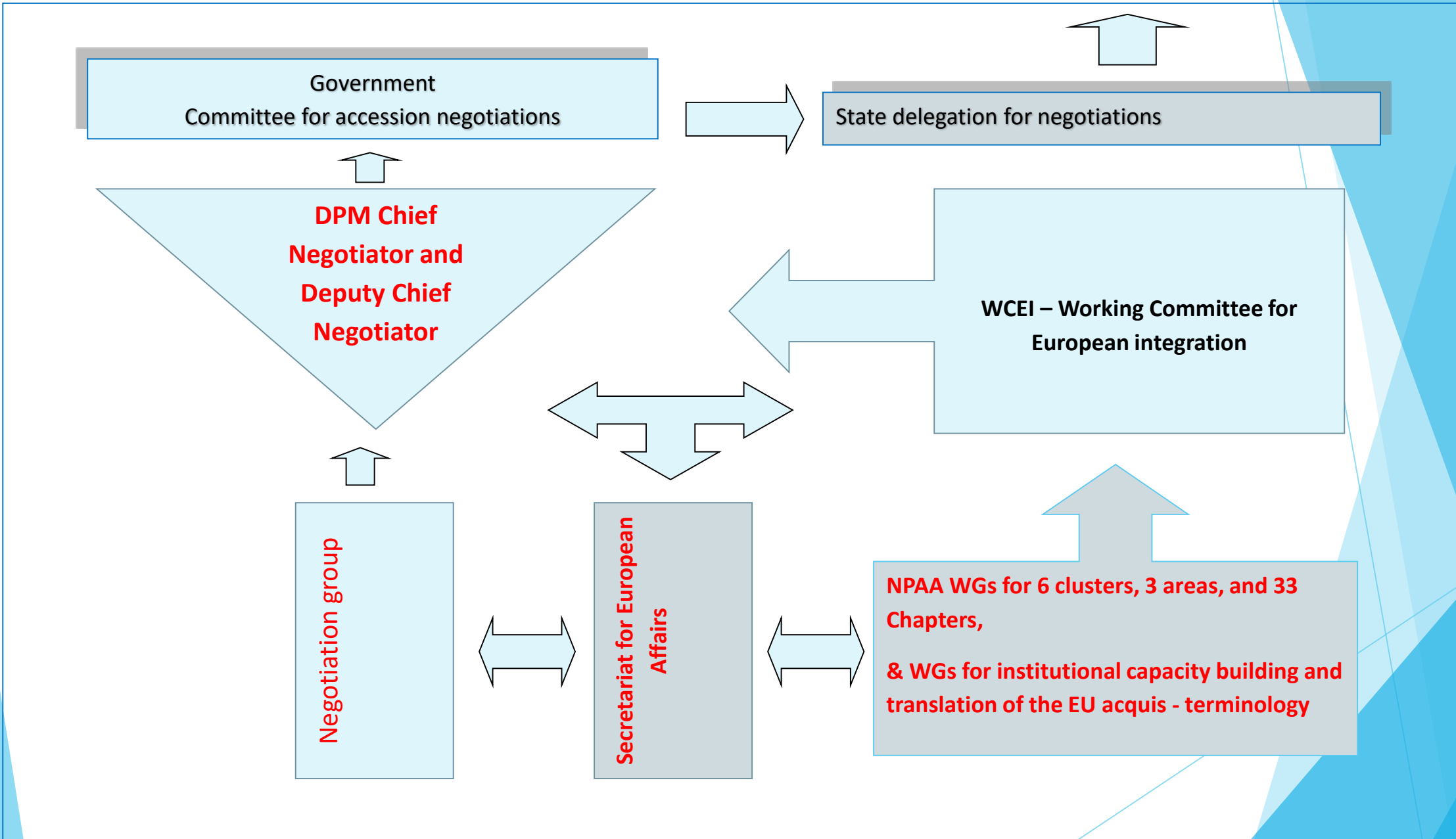
- ▶ Decision on use of *(2010 и 2014) prescribing mandatory use of * for legal acts transposing EU acquis
- ▶ Rules of Procedure of the Government
- ▶ Art. 66 draft laws and other legal acts transposing EU measures must be accompanied Statement of Compliance and Table of Concordance,
- ▶ Art. 68 obligatory (line 7, SEA opinion for acts from NPAA with EU flag and *, related to EU integration, EU funds and other foreign assistance),
- ▶ Art. 114, Legislative Secretariat and their responsibilities and role in the process of verification of the draft legislation adopted by the ministries and other state administration bodies (including laws and other legal acts related to the EU).
- ▶ Rules of procedure of Assembly
 - ▶ Art.171-a to 171-e (fast track procedure for adoption of the Budget and legislation transposing EU measures)

Institutional mechanism for coordination of the EU integration process

Decision on Negotiation Structure (5 September 2022)

1. Chief Negotiator- DPM for EU Affairs
 2. Deputy of the Chief Negotiator- SEA State Secretary
 3. Committee for negotiations (chaired by the Prime Minister)
 4. State delegation for negotiations (lead by the Foreign Minister)
 5. Group for negotiations (in line with the new methodology) located at SEA, cluster structure, including,
 - Chief economist
 - Chief lawyer/legal expert
 - Chief anti-corruption officer/coordinator
 6. SEA assumes the responsibilities of Secretariat for negotiations
 7. WCEI is adjusted to the structure of the new Methodology
 8. WGs for preparation of the negotiation positions also adjusted to the to the new Methodology
- ▶ Inclusion of civil society(article 13 paragraph 4)

Screening Process

- ▶ Intergovernmental Conference MK-EU held on 19 July 2022, adopted Negotiating Framework, opened accession negotiations
- ▶ Screening ongoing, Calendar(September 2022- November2023)
- ▶ Explanatory screening - update(2020-2022) with new EU measures for all 33 Chapters, but now grouped in Clusters including new areas (Economic criteria, PAR and Functioning of Democratic Institutions)
- ▶ Bilateral screening (at cluster level for the first time)
 - ▶ a detailed realistic presentation of the situation in the country in the given area,
 - ▶ status of transposition, self-assessment, institutional and administrative capacities and
 - ▶ plans with dynamics for full compliance,

Screening Process

Screening Report: for each cluster (and chapter)

- overview of the key requirements arising from the EU law for the cluster/chapter,
- review of the status based on the presented information of the bilateral screening
- findings and assessment of the Commission on the degree of compliance of legislation and administrative and institutional capacities, and
- conclusions and recommendations of the Commission, including on opening of the Cluster and sets opening benchmarks

The report is a basis for preparation of the reform plans including:

- Roadmap on Rule of Law and Action Plan on minorities and communities
- Roadmap on Public Administration Reform
- Roadmap on Functioning Democratic Institutions

(1) Guidelines for screening (adopted by Government on 4.10.2022)

- ▶ The head of the Working Group in consultation with the members of the Negotiation Group in charge of a specific cluster/area/chapter organizes the work of the Working Group,
- ▶ The WG head can also organize the work of the Working Group in areas and topics that are an integral part of the area/chapter for which the Working Group is responsible,
- ▶ For each screening meeting (explanatory and bilateral) within 72 hours from the end of the meeting, minutes are prepared by a person determined by the head of the institution in charge of the area/chapter

(2) Guidelines for screening

- ▶ MKD mission to the EU, immediately after receiving, submits the entire documentation shared by the EC (agenda/screening list, questions, guidelines, additional questions, etc.) to SEA,
- ▶ SEA submits all the documentation to the Negotiation Group and the Head of the Working Group, from where it is submitted to all members,
- ▶ The working language during the screening is English. A Macedonian translation is provided,

(3) Guidelines for screening

- ▶ The explanatory meeting represents the first stage in the screening process, where the EC presents EU acquis divided by negotiating clusters/areas/chapters,
- ▶ The WG, in cooperation with the Negotiation Group, determines all issues related to the participation of the MKD delegation at the explanatory meeting and determines the issues related to EU acquis for which it will seek clarification at the explanatory meeting,
- ▶ All members of the WG are obliged to adhere to the agreed presentation of the explanatory screening

(4) Guidelines for screening

- ▶ Bilateral screening is an assessment of the candidate state as well as the level of alignment of the national legislation with the EU acquis, and provides an assessment of what needs to be done to become a member of the EU.
- ▶ The working groups prepare the documents that are submitted to the EU. The documents contain :
 - ▶ The level of compliance of national legislation with EU legislation and standards, presented by the EC at the explanatory screening;
 - ▶ Overview of implementation and enforcement of national legislation, with a track record of implementation,
 - ▶ Institutional framework, administrative capacities and planned activities for their strengthening,
 - ▶ Necessary financial resources, including sources of funding,
 - ▶ Planned dynamics for full harmonization, implementation and enforcement of national legislation, as well as dynamics for strengthening administrative and institutional capacities,
 - ▶ The documents may also contain an announcement about the possibility of requesting a "phasing in" and transition periods, as well as other open questions and issues.

(5) Guidelines for screening

- ▶ The chief negotiator submits the documentation that will be presented at the bilateral screening meeting to the Negotiation Committee for approval and to the Government for adoption, before submitting it to the European Commission.
- ▶ After the adoption of the documentation by the Government, SEA through the Mission immediately delivers it to the European Union,
- ▶ The documentation is submitted to the EC no later than 10 days before the bilateral screening

National Program for the Adoption of the Acquis

- NPAA is the most complex and most comprehensive strategic and programme document of North Macedonia to guide the process of the European integration,
- NPAA defines the priorities, the strategies, the dynamics and the resources necessary for harmonisation of the national legislation with the EU acquis, the activities for adaptation of the national institutions to the European Union's administrative structures,
- NPAA is a basis for the screening process,
- NPAA is prepared solely by the administration of North Macedonia (around 400 persons)

NPAA elements

(<https://www.sep.gov.mk/data/file/NPAA/NPAA%202021/NPAA%202021-2025.pdf>)

- ✓ EC Report gap analysis
- ✓ NPAA document and the Annexes:
 - NPAA narrative part
 - Annex 0: Matrix of goals and activities (planning, monitoring, reporting tool)
 - Annex 1: Legislation (laws and by-laws)
 - Annex 2: Institutions
 - Annex 3: Budget
 - Annex 4a: IPA/donor assistance;
 - Annex 4b: TAIEX assistance
- ✓ Contribution to the EC report(1,2)
- ✓ Benchmarking(APs in selected areas, Ch.23/24)

NPAA revision/planning phases

- ✓ **Phase 0:** Gap analysis (SEA), submitted to NPAA Working groups
- ✓ **Phase 1:** GAP analysis by the NPAA WGs

- ✓ **Phase 2:** preparation of narrative part
- ✓ **Phase 3:** preparation of matrix of goals and activities
- ✓ **Phase 4:** Linkages with strategic documents and preparation of Annexes, adoption by Government/consultations
- ✓ **Phase 5:** Translation (sent to EC)

- ✓ **Planning is done at a level of area and aggregated at chapter level.**

- ✓ **Phases 2,3,4 are interlinked and are prepared at the same time.**

- *NPAA portal and databases are used in all phases of planning, monitoring and reporting. All SEA coordinators and NPAA WGs have access in the NPAA portal.*

СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ЕВРОПСКИ ПРАШАЊА

SEKRETARIATI
PËR ÇËSHTJE EVROPIANE

SECRETARIAT
FOR EUROPEAN AFFAIRS

Thank you for your attention!

Substitution and association agreement

- Signed on April 18, 2023, in coordination and under the patronage of the... agreement, entered into force on April 1, 2023.
- North Macedonia is the first country to sign the SAU and the first... agreement in force in the SAU region in the Balkans.
- Objectives:
 - 1. Strengthening of cooperation
 - 2. Exchange of information
 - 3. Mutual recognition of degrees
 - 4. Facilitation of mobility of students and researchers
 - 5. Development of joint research and innovation activities
 - 6. Enhancement of the quality of education and research
 - 7. Promotion of academic excellence
 - 8. Strengthening of institutional capacity
 - 9. Facilitation of administrative and financial cooperation
 - 10. Enhancement of the role of universities in society

UNIVERSITETI "NËNË TERESA" E SHKUPIT
UNIVERSITETI "MAJKA TERESA" E SHKUPIT
"TERESA" UN...
SHKUPIT

Valon Murati is presenting

uni **Universum**
International College
Tirana State University

Roli i BE-së në demokratizimin e Evropës Juglindore
Valon Murati

www.universum-ik.org DATE: 26.04.2023

Valon Murati
Ani Mbrica
Teuta Çerpja
Ketrina Cabiri Mijo
Elvin Meka
Irina CANCO
4 others
You

Valon Murati is presenting

Sfidat për paqen dhe sigurinë në Evropën Juglindore

- Marrëdhëniet ndërmjet Kosovës dhe Serbisë
 - Diçka që ajo nuk është
 - Vënia Kosovës
 - Kosova e re
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Bosnjë-Herzegovinës
 - Reputimi i Serbisë
 - Probleme të tjera të brendshme
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Kroacisë
 - Përfaqësimi i Serbisë
 - Posaçimi i Kroacisë në Serbi dhe përtej kësaj
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Malit të Zi
 - Struktura e Malit të Zi
 - Roli i Kishës Ortodokse Serbe
- Marrëdhëniet midis Maqedonisë së Veriut dhe Bullgarisë dhe Greqisë
 - Gjithë dhe tërësi të vendit (Bullgari)
 - Liri e shtetë (është zgjidhur në 2018)
 - Probleme të tjera të brendshme (marrëdhëniet mes maqedonasve dhe shqiptarëve)
- Marrëdhëniet (tensionet) midis Turqisë dhe Greqisë
 - Tërbëti në detin e zi
 - Ndërsa dhe për një rast të ligj
 - Dituria

Click to edit notes

Valon Murati

Ani Mbrica

Ina Keçi

Dardane Nuka - UET

Irini Abazi UET

Irini Goga

8 others

You

Valon Murati is presenting

Kriteret e Kopenhagës të Këshillit Evropian të vitit 1993

- Kriteret ekonomike
 - Ekonomia e tregut
 - Aftësia për t'u përballur me presionin e konkurrencës dhe forcave të tregut
- Kriteret politike
 - Demokracia
 - Shteti i së drejtës
 - Të drejtat e njeriut
 - Të drejtat e pakicave
- Në deklaratën e Këshillit Evropian që qershorit 1993 për herë të parë theksohet se nëse dëshirojnë shtetet e Evropës Lindore dhe Juglindore mund të bëhen anëtare të BE-së.
- Këto kriteret tani gjenden si pjesë e Traktit të BE-së, nën 6.1 (i Nicës) dhe nëse plotësohen ato shteti mund të konkurrojë duke u bazuar në nenin 49.

UNIVERSITETI I TIRANËS

Valon Murati
Ani Mbrica
Ina Keçi
Dardane Nuka - UET
Irina Abazi UET
Teuta Çerpja
6 others
You

EUFutur social media

[✔ Open lecture held at Mother... - Jean Monnet project - EUFutur | Facebook](#)

[Link of the video:](#)

https://wetransfer.com/downloads/15a99189b4b7d65937eae684d382f48520230424165427/a2525c818ca50ae1f8d5863de2d130f420230424165452/d91faa?trk=TRN_TDL_01&utm_campaign=TRN_TDL_01&utm_medium=email&utm_source=sendgrid

"Jean Monnet EUFuture" Project
 Open Lecture "The beginning of negotiations for membership of North Macedonia in the
 European Union", 24.04.2023

Attendance list:

Name	Surname	
Adriana	Zemba	
Adriana	Benista	
Adriana	Askimi	
Adriana	Juchan	
EMRAN	XHEMPALI	
Fuat	Anifav	
Viktor	Ali	
Albulena	Emini	
Shpresa	Kuka	
Kybra	Selam	
Flaxheca	Asani	
Valdina	Asani	
Shemrin	Memed	
Lulzime	Aura	
Vildane	Agani	
Fatbardha	Ramadani	
Sheqerije	Kodra	
Besa	Elezi	
Arta	Elezi	
Rafie	Bela	
Fetih	Sefullin	
Aman	Haban	
Mark	Patkovski	
Vlora	Ramadani	
Bjira	Fuga	
Madita	Mamuti	
Nexumije	Kardija	
Lejla	Pajazi	
Kanida	Elezi	
Lejla	Sabedini	
Agnesa	Abozi	
Ketiv	Bislimi	
DEBESA	TESZYELLA	
Anisa	Bugri	
Ramize	Alipi	
Anida	Imeri	
Emira	Memi	
Nora	Thaci	
Amersa	Aliji	
Estimda	Jakupi	

Chapter 12: The European Parliament

Lecture plan

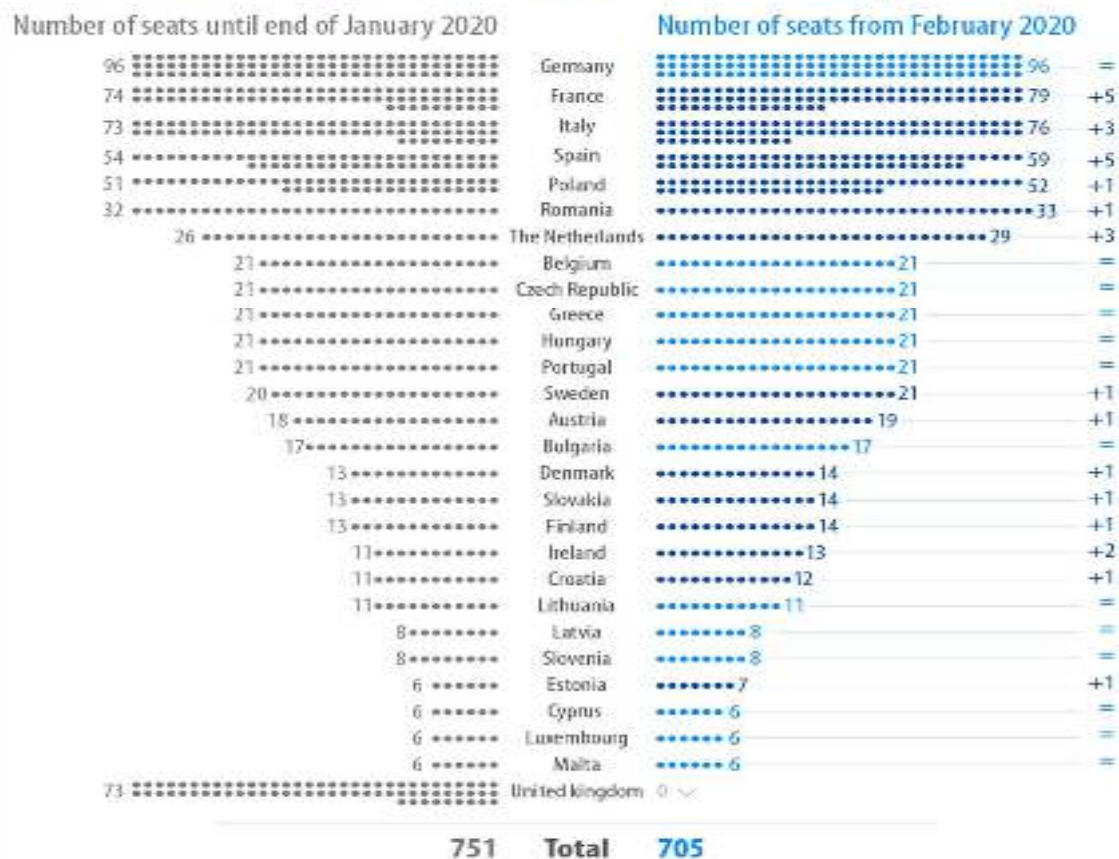
- The evolving EP
- Power and influence of the EP
- The EP's internal politics
- Elections, the people, and the EP
- Lecture review

The evolving EP

- Common Assembly of ECSC (1951)
 - Added democratic legitimacy to set of institutions
 - 78 members appointed from national legislatures
 - Powers limited to dismissal of High Authority
- 1957 Treaty of Rome
 - Coverage extended to three Communities
 - Increased right of consultation but Council not obliged to take account of Assembly's position
 - Right to propose elections by direct suffrage
- 1979: First direct elections to EP

Distribution of seats in the European Parliament

The number of MEPs per country has been modified following the UK's departure from the EU at the end of January 2020.

Power and influence

- EP power and influence in three key areas:
 - 1) EU Budget
 - 2) Commission
 - Right to scrutinize, dismiss, and appoint
 - 3) Law-making
 - Right to amend & reject Commission proposals

The EP and the EU budget

- Budget Treaties of 1970 and 1975
 - Right to amend/reject and sign off books
 - Consulted re. appointments in Court of Auditors
 - Power re. non-compulsory spend only
- Persistent conflict between Council and EP
 - Resolution via multi-annual financial perspective
- Lisbon removes non-/compulsory distinction
 - EP and Council as bicameral budgetary authority

The EP and the Commission

- Dismissal, appointment, and scrutiny
 - 1) Dismissal
 - EP enjoys right to dismiss whole Commission
 - 2) Appointment
 - 1992 Maastricht & 1997 Amsterdam: formal right to veto President-designate & whole Commission
 - 2007 Lisbon: direct role in appointing President
 - 3) Scrutiny
 - Limited to invitation to explain & justify decisions
 - Commission submits annual work programme to EP

The EP's legislative powers (1)

- Consultation procedure (1979)
- Cooperation procedure
 - Introduced by 1986 SEA
 - Second reading and conditional veto
 - Closer collaboration with Commission
- Co-decision (renamed OLP by Lisbon Treaty)
 - Introduced by 1992 Maastricht Treaty
 - Third reading; unconditional veto; conciliation process
 - From 15 Articles, today it covers 85 policy areas
 - EP and Council as co-legislators

The EP's legislative powers (2)

- The EP has shaped legislation via the OLP
 - e.g. increasing environmental standards, promoting civil liberties, improving consumer rights
- Changing inter-institutional relations
 - Small negotiating teams from EP and Council
 - Legislation concluded on first reading
 - However, implications for transparency
- Efficiency versus legitimacy

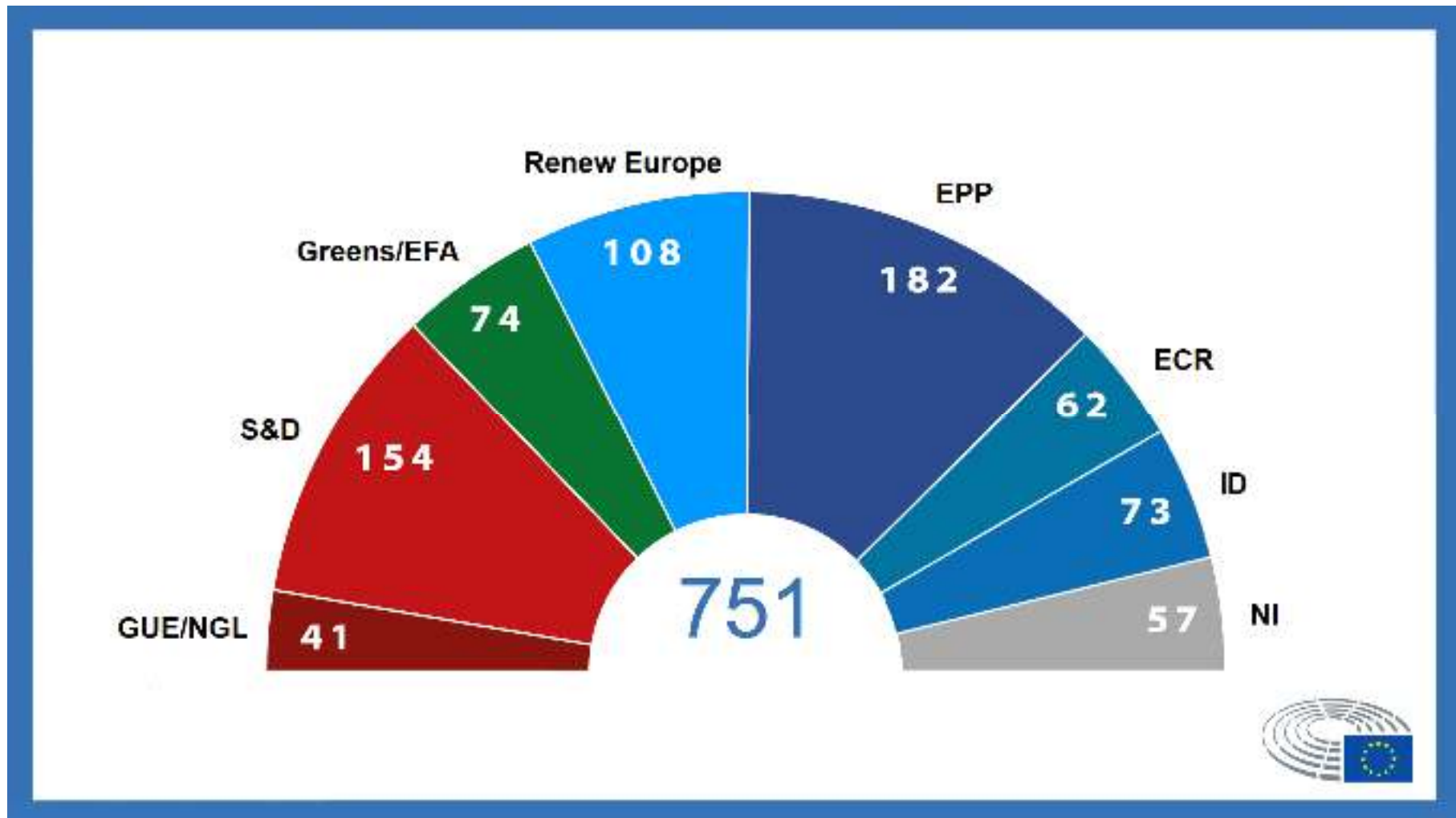
Constitutional change

- Pro-constitutional reform to increase power
- EP Institutional Affairs Committee
 - Prepared draft treaty prior to 1986 SEA
 - Detailed reports for subsequent treaty negotiations
- MEPs included in IGC reflection groups
 - Amsterdam and Nice summits
- EP right to request treaty change (Lisbon)
 - EP consent sought & included in negotiations
 - More democratic accountability

Internal politics of the EP (1)

- Strong committees and weak parties
- Political groups
 - Link between Brussels and national level
 - Need 25 MEPs to create a group
 - Seven cross-national groups
 - Largest groups
 - European People's Party (EPP): centre-right
 - Social & Democratic Alliance (S&D): centre-left
 - In 2014, the far right did well especially in FR/UK

Internal politics of the EP (2)

Internal politics of the EP (3)

- Key positions
 - President
 - Chairs Plenary and represents the EP
 - Allocation decided by party elites
 - Vice-Presidents
 - Support the President and help run the Parliament
 - Committee chairs
 - Set calendar and agenda of meetings
 - Participate in OLP inter-institutional negotiations

Internal politics of the EP (4)

- Committees
 - 20 standing committees – meeting twice a month
 - Divided functionally into policy areas
 - EP also appoints temporary committees
 - Repository for policy expertise
 - Appoint teams for intra/inter-institutional negotiations
- *Rapporteurs* and ‘shadow’ *rapporteurs*
 - Draft Committee reports (subject to amendment)
 - Shape positions adopted by their political groups
 - Central to negotiation team for talks under OLP

Internal politics of the EP (5)

- Plenary for all MEPs
 - MEPs vote on reports & motions and adopt amendments
 - Inter-group cooperation required to secure a majority
 - The EPP – presently the largest group – cannot command a majority
 - The 2014-19 session likely to operate on a business-as-usual basis as cooperation between 2 largest parties is usual

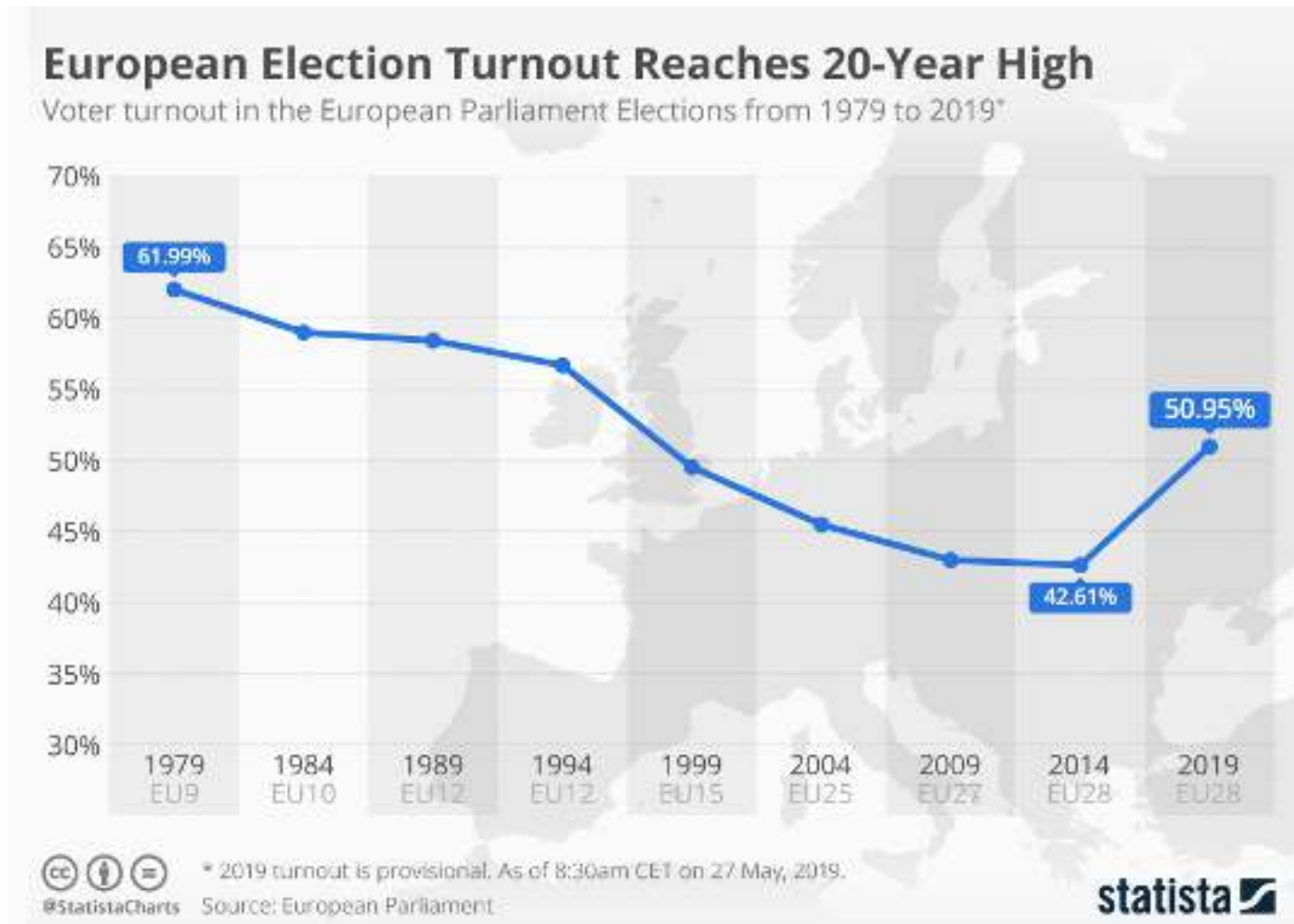
Elections and the people (1)

- EP elections every five years
 - From 1999, proportional representation across EU
 - Regional or national lists
 - Impacts constituency size and MEP ability to form relationship with constituents
 - Turnout decreased consistently since first election
- Possible explanations for falling turnout
 - Seen as second-order national elections
 - Campaigns organized around national parties
 - Campaigns run on national platform

Elections and the people (2)

- Challenge in terms of legitimacy
 - Legitimacy of European governance and role of EP
 - Its democratic credentials have underpinned EP's calls for increased power
 - Ever lower turnouts (since 1999 below 50%) but ...
- Treaty of Lisbon sought to address concerns
 - Extended EP powers
 - Increased role for national governments
 - 'Yellow card system'
 - National parliaments can now block EU proposals

Elections and the people (3)

Lecture review

- The evolution of the EP
- The growth of power and influence of the EP
- The EP's internal politics
- Elections and the EP's democratic credentials

1. Sarajevo School of Science and Technology - social media:

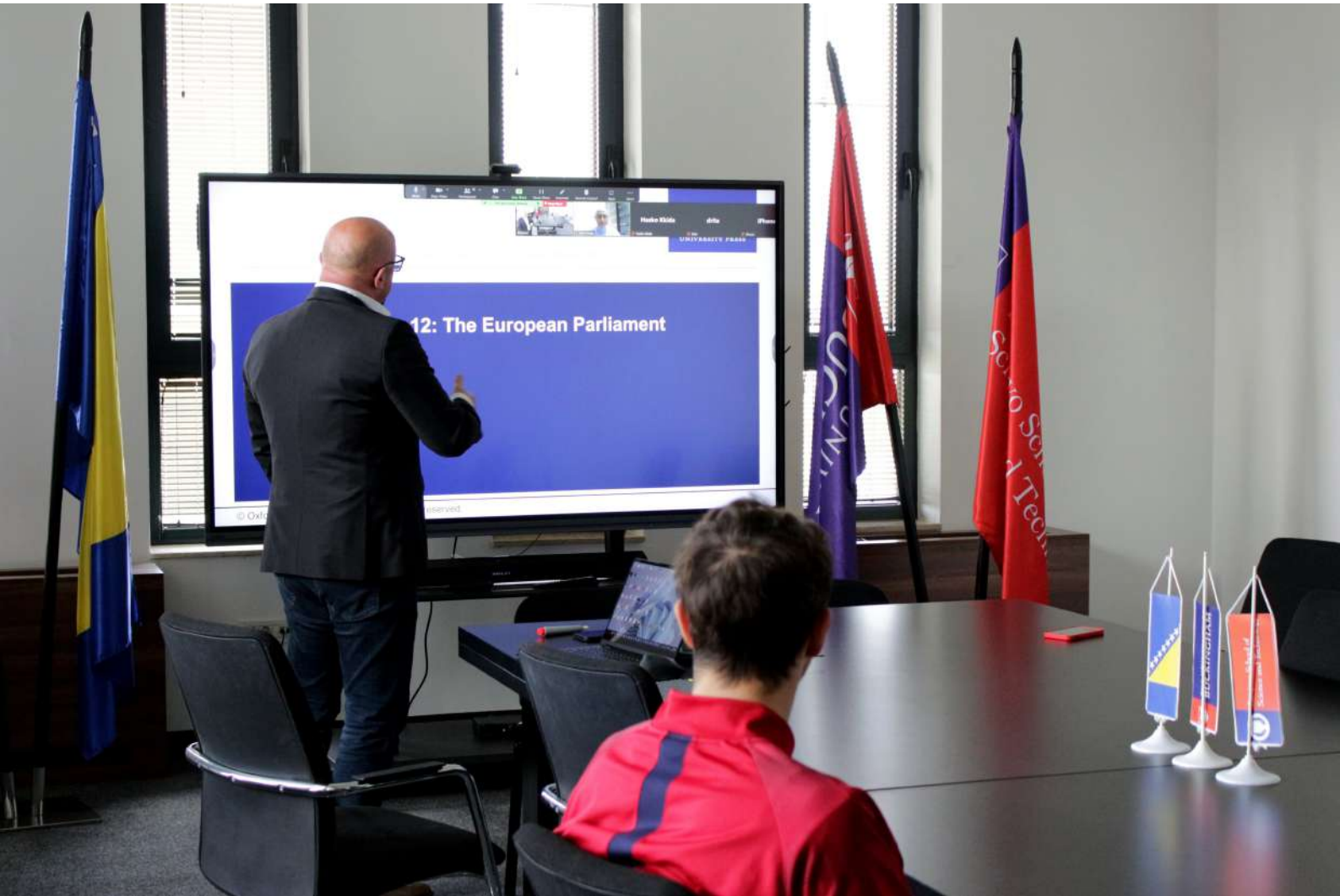
<https://www.facebook.com/photo?fbid=626134316225824&set=pcb.626134339559155>

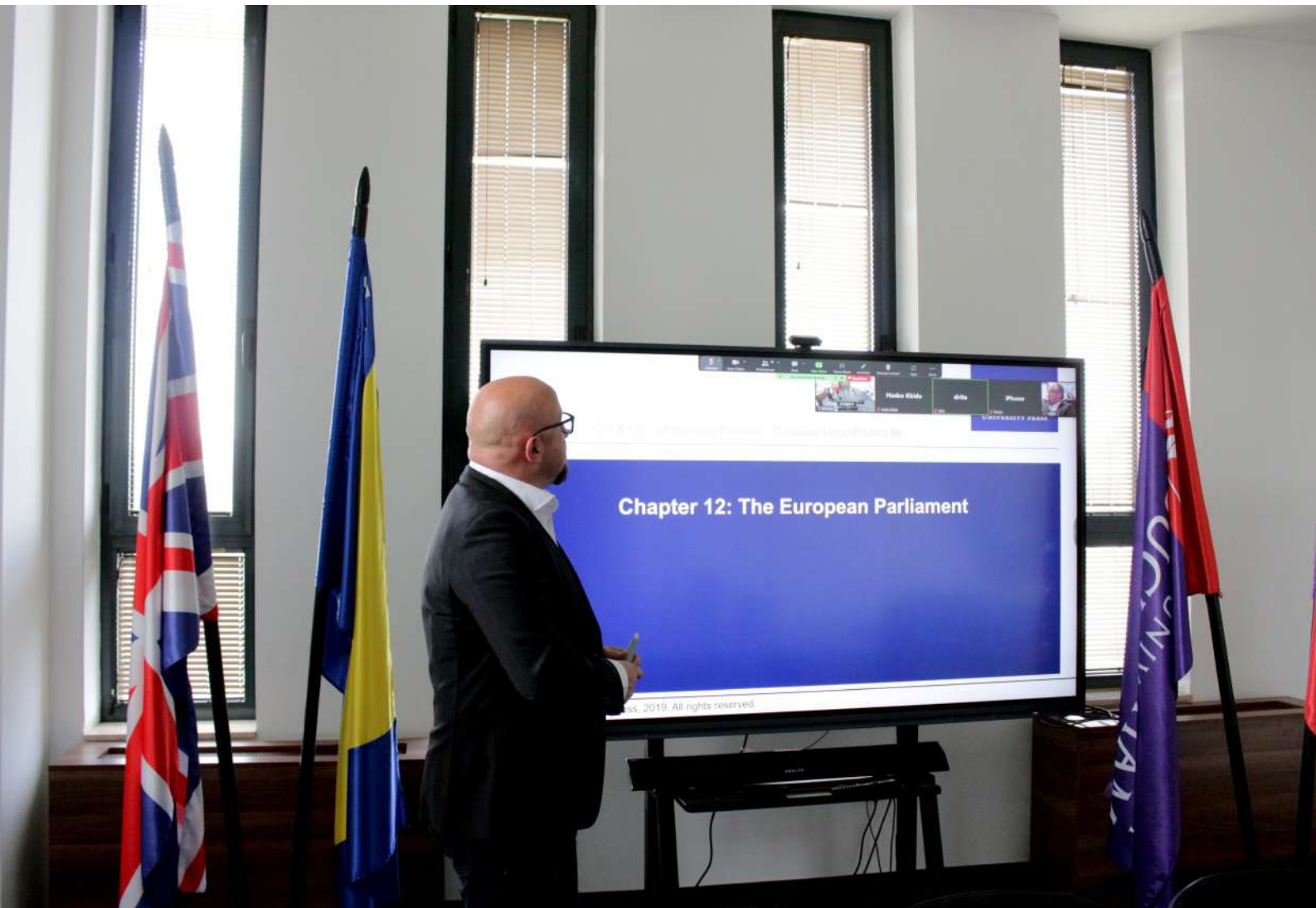
2. European University of Tirana – Office for Project Development and Internationalization

(7)   I... - Office for Project Development and Internationalization - UET | Facebook

3. EUFutur social media

(7) [Jean Monnet project - EUFutur | Tirana | Facebook](#)

- Co
-
- 19
-
- 19

Civi & Pérez-Sold

The evolution

- Common Assembly of ECSC (1951)
 - Added democratic legitimacy to set of institutions
 - 78 members appointed from national legislatures
 - Powers limited to dismissal of High Authority
- 1957 Treaty of Rome
 - Coverage extended to three Communities
 - Increased right of consultation but Council not obliged to take account of Assembly's position
 - Right to propose elections by direct suffrage
- 1979: First direct elections to EP

The evolution of the European Parliament

- Common Assembly of ECSC (1951)
 - Added democratic legitimacy to set of institutions
 - 78 members appointed from national legislatures
 - Powers limited to dismissal of High Authority
- 1957 Treaty of Rome
 - Coverage extended to three Communities
 - Increased right of consultation but Council not obliged to take account of Assembly's position
 - Right to propose elections by direct suffrage
- 1979: First direct elections to EP

City & Power: Globalisation, Migration, European Union Politics 16

OXFORD
UNIVERSITY

The evolution of the European Parliament

- 1951: First Assembly of ECSC (1951)
- 1957: First European Parliament
- 1962: First direct elections to set of institutions
- 1965: Members appointed from national legislatures
- 1965: Limited to dismissal of High Authority
- 1970: Expansion to three Communities
- 1972: First direct elections to Council of Ministers
- 1973: First direct elections to Council of Ministers
- 1979: First direct elections to Council of Ministers
- 1986: First direct elections to Council of Ministers
- 1992: First direct elections to Council of Ministers

Roli i BE-së në demokratizimin e Evropës Juglindore

Valon Murati

Hyrje

- Integrimet evropiane si një shtysë e rëndësishme e demokratizimit të Evropës Juglindore.
- Projekti evropian ka qenë i rëndësishëm edhe në procesin e demokratizimit të Greqisë në vitin 1975 (Vala e tretë e demokratizimit sipas Huntingtonit).
- Bashkimi Evropian ka luajtur një rol të rëndësishëm në procesin e tranzicionit demokratik në tërë vendet e ish bllokut socialist.
- Lufta në Jugosllavi e ka sfiduar jashtëzakonisht shumë rolin e tij por edhe e ka mobilizuar për të konsoliduar një politikë të përbashkët të jashtme.
- Në varësi të rrethanave ky rol ka qenë më i madh apo më i vogël
 - Mali i Zi ka pranuar që në referendumin për pavarësi të vitit 2006 që pragu të jetë 55% e jo ai i zakonshmi prej 50% +1.
 - Në qershor 1999 parlamenti hungarez kaloi 152 ligje që kishin të bënin me BE-në pa asnjë debat.
- Sidoqoftë për shkak të kontekstit të brendshëm mundësia e ndikimit të BE-së në Bjellorusi është shumë e vogël, ashtu siç ka qenë e vogël në Serbinë e Millosheviqit, Kroacinë e Tuxhmanit dhe Sllovakinë e Meçjarit.
- Greqia anëtare e BE-së që nga vitit 1981; Rumania dhe Bullgaria që nga viti 2007; Kroacia nga viti 2013.
- Sot Evropa Juglindore në përgjithësi dhe Ballkani Perëndimor në veçanti vazhdon të jetë një rajon me mundësi destabilizimi
- BE-ja si investitorja më e madhe në rajon në planin ekonomik dhe atë të stabilitetit politik dhe shtetet e BE-së po ashtu si investuesit kryesor në rajon.
- Roli i BE-së në Evropën Juglindore duhet parë në dy dimensione:
 - Paqja dhe stabiliteti
 - Demokratizimi, sundimi i ligjit, ekonomia.

BE-ja gjatë luftërave në Jugosllavi dhe pas tyre

- Përpjekjet diplomatike të BE-së për të ndalur luftën në Jugosllavi të padobishme edhe për shkak të mungesës së një politike të jashtme të konsoliduar dhe të një instrumenti ushtarak që do ta përkrahte këtë politikë, do të vendosej në mes të palëve apo do të monitoronte armëpushimet.
- Çdo përpjekje diplomatike ishte e pamundur pa ndërhyrjen amerikane dhe në fund edhe atë të NATO-s, sidomos në Bosnjë dhe Hercegovinë dhe Kosovë.
 - Marrëveshja e Dejtonit, 1995.
 - Marrëveshja e Rambujesë dhe ndërhyrja në Kosovë në vitin 1999.
- Luftërat në ish-Jugosllavi ndikuar në hedhjen e themeleve për Politikën e Përbashkët të Jashtme dhe të Sigurisë të BE-së.
- Tek pas luftës në Kosovë, në vitin 1999 BE-ja filloi të konsolidojë Politikën e Përbashkët të Mbrojtjes dhe Sigurisë.
 - Misionet në BH (EUFOR – Operacioni “Athlea” ka 1,000 trupa, përfshirë nga Shqipëria), Maqedoninë e Veriut (EUROFOR, Operacioni Konkordia, 2003, 350 ushtarë) si dhe EULEX-i në Kosovë si misioni më i madh i BE-së (sot ka 450 personel të punësuar ndërsa në vitin 2008 ka pasur 2,300).

Sfidat për paqen dhe sigurinë në Evropën Juglindore

- Marrëdhëniet ndërmjet Kosovës dhe Serbisë
 - Dialog i zgjeruar politik
 - Veriu i Kosovës
 - Kosova Lindore
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Bosnjë-Hercegovinës
 - Republika Serbe
 - Probleme të tjera të brendshme
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Kroacisë
 - Pasojat e luftës
 - Pozicioni i kroatëve në Serbi dhe serbëve në Kroaci
- Marrëdhëniet në mes të Serbisë dhe Malit të Zi
 - Struktura etnike e Malit të Zi
 - Roli i Kishës Ortodokse Serbe
- Marrëdhëniet midis Maqedonisë së Veriut dhe Bullgarisë dhe Greqisë
 - Gjuha dhe identiteti kombëtar (Bullgari)
 - Emri i shtetit (është zgjidhur në 2018)
 - Probleme të tjera të brendshme (marrëdhëniet mes maqedonasve dhe shqiptarëve)
- Marrëdhëniet (tensionet) midis Turqisë dhe Greqisë
 - Ishujt në detin Egje
 - Nafta dhe gazi në detin Egje
 - Qiproja.

Zhvillimi historik i PPJS-ë

- **Pyetja e Kishinxherit:** “Kënd duhet ta thirri nëse duhet të flas me Evropën?”
- **Bashkëpunimi Politik Evropian 1970**
 - Konsultime jo formale në mes të shteteve anëtare lidhur me çështjet e politikës së jashtme.
 - Përpara hyrjes në fuqi të Traktatit të Bashkimit Evropian, bashkëpunimi politik ndërmjet shteteve rregullohej nga marrëveshjet e vitit 1970 “mbi Bashkëpunimin Politik Evropian” si dhe nga Akti i Përbashkët Evropian i vitit 1986.
- **Traktati i Mastrohit 1992 (Traktati i Bashkimit Evropian)**
 - Lindja e Bashkimit Evropian
 - BE me tri shtylla (Komuniteti, PPJS/PPMS dhe çështjet e brendshme)
 - Politika e Përbashkët për Punë të Jashtme dhe Siguri/Politika e Përbashkët e Mbrojtjes dhe Sigurisë si shtylla e dytë e BE-së
- **Traktati i Amsterdamit 1997**
 - Krijimi i postit të Përfaqësuesit të Lartë për Politikën e Përbashkët të Jashtme dhe të Sigurisë
- **Traktati i Lisbonës 2009**
 - Fundi i sistemit të “shtyllave”.
 - BE shndërrohet në person juridik.
 - Traktati ka themeluar pozitën e Përfaqësuesit të Lartë të Unionit për Punë të Jashtme dhe Politika të Sigurisë.
 - Kjo pozitë përfshinë tri funksione: Merr pjesë në mbledhjet e Këshillit Evropian, Udhëheqë Këshillin për Punë të Jashtme dhe është Zëvendës President i Komisionit. Aktualisht këtë pozitë e mbanë Josep Borell.
 - Nga dhjetori 2011 Përfaqësuesi i Lartë është në krye të Shërbimit të Jashtëm të BE-së (EEAS) i cili u krijua me Traktatin e Lisbonës.

Kriteret e Kopenhagës të Këshillit Evropian të vitit 1993

- Kriteret ekonomike
 - Ekonomia e tregut
 - Aftësia për t'u përballur me presionin e konkurrencës dhe forcave të tregut
- Kriteret politike
 - Demokracia
 - Shteti i së drejtës
 - Të drejtat e njeriut
 - Të drejtat e pakicave
- Në deklaratën e Këshillit Evropian që qershorit 1993 për herë të parë theksohet se nëse dëshirojnë shtetet e Evropës Lindore dhe Juglindore mund të bëhen anëtare të BE-së.
- Këto kritere tani gjenden si pjesë e Traktit të BE-së, neni 6.1 (i Nicës) dhe nëse plotësohen ato shteti mund të konkurrojë duke u bazuar në nenin 49.

Perspektiva evropiane për rajonin: politika e jashtme e BE-së dhe Ballkani Perëndimor

- 1997 - Marrëdhëniet e para kontraktuale – Konkluzionet e Këshillit në prill të vitit 1997
- 1999 - Këshilli lansoi Procesin e Stabilizim Asocimit
- 2003 - Deklarata e Selanikut - Perspektiva evropiane për rajonin
- 2006 - Këshilli Evropian ritheksoi nevojën për kritere të drejta dhe rigorozë në përputhje me:
 - *Kriteret e Kopenhagës*
 - *Procesin e Stabilizim Asocimit*
 - *Nevojën për konsensus nga shtetet anëtare*
- Kryetari i Komisionit Evropian Jean-Claude Juncker në vitin 2014 paralajmëroi një pushim prej pesë viteve në procesin e zgjerimit të BE-së.
 - Pse ka pasur ngecje në procesin e zgjerimit?
 - A është zvogëluar forca tërheqëse e BE-së në rajonin e Ballkanit
 - Procesi i Berlinit si zëvendësim për zgjerimin?
 - Lodhja nga zgjerimi?
- Metodologjia e re (e Makronit) në procesin e anëtarësimit.
- Projekti i Komunitetit Politik Evropian i Makronit.
- Lufta në Ukrainë a po e ndryshon qasjen e BE-së sa i përket rajonit?

Perspektiva evropiane për rajonin: politika e jashtme e BE-së dhe Ballkani Perëndimor

- Pas Qasjes Rajonale të BE-së me vendet e Ballkanit Perëndimor, Komisioni Evropian, më 1999, parashtroi një vizion më racional dhe ambicioz për zhvillimin e rajonit - **Procesin e Stabilizim-Asocimit (PSA)**.
- Instrumentet e tij janë formuluar në Samitin e Zagrebit në nëntor 2000.
- Përmes tij shteteve të rajonit iu mundësua:
 - Lidhja e marrëveshjeve kontraktuale me BE-në (MSA-ja)
 - Lidhja e marrëdhënieve tregtare
 - Asistenca financiare (IPA)
 - Bashkëpunimi rajonal dhe politikat e fqinjësisë së mirë.

Kushtëzimi politik

- Instrumenti për të Drejtat e Njeriut dhe Demokraci – 1.33 miliardë euro (2014-2020)
- Programi Global Evropian për të Drejtat e Njeriut dhe Demokracinë – 1.5 miliardë euro (2021-2027).
- Instrumenti më i rëndësishëm i BE-së është kushtëzimi politik.
- Ky kushtëzim motivon shtetet për t'i realizuar kushtet politike që kanë të bëjnë me të drejtat e njeriut, atyre të pakicave, sundimin e ligjit, demokracinë etj.
- Me kohën këto kushtëzime filluan të zgjerohen edhe në çështje specifike si gjendja e burgjeve (Rumani), kurset e gjuhës për jo qytetarët (Letoni), dialogu politik, reforma në polici, në sektorin e drejtësisë e administratën publike, lufta kundër korrupsionit etj. (Shqipëri, Kosovë, Mal i Zi, Maqedoni e Veriut, Serbi e Bosnjë dhe Hercegovinë).
- Kushtëzime të veçanta ka pasur për shtetet e dala nga lufta në Jugosllavi në fushën e bashkëpunimit me Tribunalin e Hagës dhe arrestimin e atyre që i kërkonte ky tribunal si kriminel lufte, të kthimit të refugjatëve, të bashkëpunimit rajonal etj.
- Përmes realizimit të tyre shtetet mund të kenë disa përfitime, si:
 - Asistencë financiare,
 - Qasje në tregun e përbashkët evropian,
 - Anëtarësim.
- Nëse këto përfitime janë të mëdha, atëherë këto kushtëzime mund të ndikojnë në ndryshime të thella strukturore të shteteve përkatëse, të cilat nuk do të ndodhnin në rrethana të tjera

Ndikimi i BE-së përmes kushtëzimeve politike

- **Madhësia e shpërblimit nga ana e BE-së për realizimin e kushteve politike**
 - Shpërblimet nga ana e BE-së siç u tha janë ndihmat, qasja në tregun e përbashkët dhe anëtarësimi.
 - Sfida kryesore për BE-në është që për shumë shtete anëtarësimi mund të duket i largët, andaj BE-ja ka dizajnuar përfitime të ndërmjetme si përkrahja financiare apo qasja në tregun e përbashkët evropian (përmes marrëveshjeve të asocim stabilizimit).
 - Përfitimet për Kosovën dhe Serbinë si rezultat i dialogut
 - Fillimi i bisedimeve për anëtarësim I Serbisë në vitin 2014
 - Marrëveshja e Asoocim Stabilizimit me Kosovën 2015.
 - Liberalizimi i vizave për Kosovën, 2024.
 - Pranimi I aplikimit për anëtarësim në Këshillin e Evropës, 24 prill 2023.
 - Një shpërblim i mundshëm për Kosovën, por vështirë I realizueshëm në këtë moment do të mund të ishte edhe dhënia e statusit të vëndit kandidat.
 - Hapja e kapitujve të rinj për Serbinë?
- **Kredibiliteti i kushtëzimit**
 - BE-ja në disa rase ta qenë konsistente në zbatimin e kushtëzimeve politike (Kroacia, Sllovakia).
 - Sidoqoftë ka pasur dhe vazhdon të ketë telashe edhe në këtë fushë shpesh edhe për shkak të interesave të ndryshme të shteteve anëtare:
 - Liberalizimi i vizave për Kosovën
 - Zvarritja e hapjes zyrtare të bisedimeve për anëtarësim për Shqipërinë dhe Maqedoninë e Veriut
 - Pranimi i Qipros përkundër dështimit të referendumit për bashkimin e ishullit
 - Hapja e bisedimeve me Bullgarinë dhe Rumaninë në vitin 2000 dhe anëtarësimi i tyre në vitin 2007.

Ndikimi i BE-së përmes kushtëzimeve politike

- Kostoja e ndryshimeve të brendshme
 - Vendet me konstalacion të partive liberale në procesin e demokratizimit
 - Në fazën e parë të tranzicionit këto vende ishin Polonia, Hungaria, Çekia, Sllovenia, Estonia, Letonia dhe Lituania (Hungaria dhe Polonia kanë një prapaktim serioz në vitet e fundit).
 - Këto shtete ndonëse të ndikuara nga konteksti evropian do të demokratizoheshin edhe pa Bashkimin Evropian.
 - Qeveritë autoritare me parti jo liberale dhe nacionaliste
 - Serbia nën Millosheviqin, Kroacia në kohën e Tuxhmanit, Sllovakia nën Meçiarin dhe Bjellorusia edhe sot e kësaj dite.
 - Në këto shtete ndikimi i BE-së ka qenë dhe në rastin e Bjellorusisë vazhdon të jetë i vogël.
 - Demokracitë e brishta me konstalacion të partive të përziera
 - Në këto kontekste ndryshimi i qeverive sjell në pushtet qeveri nga partitë liberale të cilat futen në procesin e reformave për anëtarësim në BE.
 - Këto parti edhe në rast të humbjes së zgjedhjeve më vonë dhe kthimit të partive që më herët ishin me tendenca autoritare, kanë krijuar kontekst të tillë politik, që rruga drejt BE-së është e pakthyeshme e njëkohësisht edhe rruga e reformave demokratike.
 - Në situatë të tillë në periudhën e tranzicionit ishin Kroacia, Rumania, Bullgaria dhe Sllovakia.
 - Sa ka ndikuar BE-ja në ndryshimet e pushteteve në këto shtete?
- Efektet e dëmshme të BE-së në procesin e demokratizimit?
 - Mungesa e divergjencave politike.
 - Përcaktimi i agjendës së shoqërisë civile.
 - Forcimi i ekzekutivit në dëm të legjislativit.

Rezultatet e Procesit të Stabilizim Asociimit

- **Shtetet kandidate dhe ato që kanë filluar procesin e anëtarësimit**
 - Serbia (MSA) – Ka filluar negociatat për anëtarësim në vitin 2014. Nga 35 kapituj janë hapur 22 nga to. Shtet kandidat nga viti 2012.
 - Shqipëria (MSA) – Ka filluar negociatat nga korriku i vitit 2022, ndonëse ato zyrtarisht janë hapur në mars të vitit 2020, ndërsa Komisioni Evropian ka propozuar fillimin e bisedimeve që në vitin 2016.. Komisioni propozon në vitin 2012 ndërsa në vitin 2014 zyrtarisht bëhet shtet kandidat. MSA-ja në vitin 2006 nënshkruhet ndërsa hyn në fuqi në vitin 2009. Në vitin 2010 liberalizimi i vizave.
 - Maqedonia e Veriut (MSA) – Ka filluar negociatat nga korriku i vitit 2022. Shtet kandidat nga viti 2005.
 - Mali i Zi (MSA) - Ka filluar negociatat për anëtarësim në vitin 2012. 33 kapitujt janë hapur. Shtet kandidat nga viti 2010.
 - Bosnja dhe Hercegovina - MSA – 2008 – 2011 por nuk ka hyrë në fuqi. Shtet kandidat nga dhjetori i vitit 2022.
 - Turqia është shtet kandidat që nga viti 1999 ka filluar negociatat për anëtarësim në vitin 2005. Nga 35 kapituj, vetëm 16 janë hapur dhe vetëm një është mbyllur. Që nga viti 2016 bisedimet janë ndërprerë.
- **Shtetet me statusin e 'kandidatit potencial'**
 - Kosova (MSA) – 2015.
 - Liberalizimi i vizave 1 janar 2024, ndonëse Komisioni që nga viti 2016 ka konstatuar plotësimin e kriterëve për këtë proces.
 - Kosova ka aplikuar për Shtet Kandidat në dhjetor të vitit 2022 por kjo kandidaturë nuk është trajtuar.

Instrumentet e BE-së në raport me Rajonin

- Procesi i Stabilizim Asocimit
- Politika e Përbashkët për Punë të Jashtme dhe Siguri
- Politika e Përbashkët e Sigurisë dhe Mbrojtjes
- Ndhima financiare
 - Instrumenti për Asistencë të Para - Anëtarësimit (IPA):
3.9 miliardë Euro për periudhën 2014-2020.
- Raportet e Progresit/Shtetit

Table 4: EU's Instrument for Pre-Accession Assistance 2014-20, € million

		ALB	BIH*	MKD	KOS	MNE	SRB
1	Reforms in preparation for EU membership	321		206	237	99	543
1a	Democracy and governance	224	31	123	110	47	278
1b	Rule of law and fundamental rights	97	33	83	126	52	265
2	Socio-economic and regional development	168		299	235	91	565
2a	Environment and climate action	68		113		38	160
2b	Transport	56		113		32	175
2c	Energy	0			100		125
2d	Competitiveness and innovation	44	64	73	135	21	105
3	Education, employment and social policies	69	38	53	94	28	190
4	Agriculture and rural development	92		106	80	52	210
Total, € million		649	166	664	646	271	1,508

Harmonizimi i politikës së jashtme të një shteti që synon anëtarësimin me atë të BE-së

- Cilat janë kërkesat e BE-së, në raport me politikën e jashtme, për shtetet të cilat pretendojnë të bëhen anëtare të saj?
 - Para nënshkrimit të MSA-së – nuk ka obligim kontraktual
 - Pas nënshkrimit të MSA-së - shtetet anëtare detyrohen që të zhvillojnë dialog politik brenda kornizës së politikës së jashtme, dhe në mënyrë graduale ta harmonizojnë politikën e jashtme me atë të BE-së.
 - MSA në mes të BE-së dhe Kosovës (2015): Titulli II, neni 11.3 (Dialogu Politik):
 - (c) rritjen e konvergjencës me disa masa të Politikës së Përbashkët të Jashtme dhe të Sigurisë, masave të caktuara kufizuese të ndërmarra nga BE-ja kundrejt vendeve të treta, personave fizik ose juridik apo subjekteve jo-shtetërore si dhe nëpërmjet shkëmbimit të duhur të informacionit, në veçanti çështjet që priten të kenë efekte të ndjeshme tek Palët;
- Çka nënkupton harmonizimi i politikës së jashtme?
 - Harmonizimi nënkupton adaptimin e komunikatave, vendimeve, deklaratave politike, si dhe veprimeve të cilat i ndërmerr BE-ja përmes politikës së saj të jashtme. Këtu përfshihen edhe sanksionet dhe masat restriktive, masat për parandalimin e konflikteve, masat për ndalimin e përhapjes së armëve, bashkëpunimin me organizatat ndërkombëtare dhe pjesëmarrjen në misione paqeruajtëse.

Kosova dhe politika e jashtme e BE-së

- Sa e ka harmonizuar Republika e Kosovës politikën e saj të Jashtme me atë të BE-së?
- Edhe para nënshkrimit të MSA-së Kosova ka dëshmuar që është e gatshme ta harmonizojë politikën e saj të jashtme me atë të BE-së.
- Kosova ka dënuar okupimin e territoreve të Ukrainës nga Rusia.
- Kosova i ka vënë sanksione Ruisë në përputhje me sanksionet e vendosura nga BE-ja.
- Kosova i ka vendosur sanksione Hezbollahut.
- Vendosja e ambasadës në Jerusalem?
- Në mes të PPJS-së të BE-së dhe të SHBA-ve: si duhet të pozicionohet Kosova dhe faktori shqiptar në Ballkan?

Si qëndron rajoni në raport me harmonizimin e politikës së jashtme?

- **Shqipëria**
 - “Shqipëria ka vazhduar të përafrohet plotësisht me të gjitha qëndrimet dhe deklaratat e politikës së jashtme dhe të sigurisë së përbashkët të BE-së” - Raporti i Progresit i BE-së – Shqipëri, tetor 2022.
- **Mali i Zi**
 - “Për politikën e përbashkët të jashtme dhe të sigurisë, përafrimi 100% me të gjitha deklaratat përkatëse të Përfaqësuesit të Lartë në emër të BE-së dhe vendimet e Këshillit vazhduan, një sinjal i fortë i përkushtimit strategjik të Malit të Zi në rrugën drejt BE-së. Kjo përfshinte të gjitha paketat e sanksioneve të BE-së kundër Ruisë dhe Bjellorusisë” – Raporti i Progresit të BE-së – Mali i Zi, tetor 2022.
- **Serbia**
 - “Shkalla e përafritimit të Serbisë me deklaratat përkatëse të Përfaqësuesit të Lartë në emër të vendimeve të BE-së dhe Këshillit ra nga 64% në 2021 në 45% në gusht 2022” – Raporti i Progresit i BE-së – Serbi, tetor 2022.
 - Serbia nuk ka vendosur sanksione ndaj Ruisë dhe nuk ka miratuar deklaratën e BE-së për agresionin e Ruisë ndaj Ukrainës.
- **Bosnjë dhe Hercegovinë**
 - “Në vitin 2021, shkalla e përafritimit të vendit me deklaratat përkatëse të Përfaqësuesit të Lartë në emër të Vendimeve të BE-së dhe Këshillit ishte 38%. Përafrimi i tij u rrit në 81% në fund të gushtit. Në vitin 2022, vendi nuk u përafhua me vendimet dhe deklaratat e Këshillit të BE-së në lidhje me Federatën Ruse (në një rast), Kinën, Iranin dhe Sirinë” – Raporti i Progresit i BE-së – Bosnjë dhe Hercegovinë, tetor 2022.
 - Misioni EUFOR Althea i mandatuar nga Këshilli i Sigurimit i OKB-së nën mbrojtjen e CFSP/CDSP të BE-së që nga viti 2004.
- **Maqedonia e Veriut**
 - “Për politikën e përbashkët të jashtme dhe të sigurisë (CFSP), shkalla e përafritimit të vendit me deklaratat përkatëse të Përfaqësuesit të Lartë në emër të Vendimeve të BE-së dhe Këshillit arriti në 100% në shkurt 2022 (krahasuar me 96% në 2021)” – Raporti i Progresit i BE-së – Veri Maqedoni, tetor 2022.

Si përcaktohet niveli i harmonizimit?

- Rasti i Shqipërisë
 - Shqipëria ka harmonizuar politikat e saja me të gjitha deklaratat e BE-së dhe konkluzionet e Këshillit Evropian. Ky trend vazhdon që disa vite radhazi.
 - Shqipëria ka marrë pjesë aktive në misionet për menaxhimin e krizave civile dhe ushtarake.
 - Shqipëria voton me konsistencë në bllok me vendet e BE-së dhe në përputhje me qëndrimet e Unionit edhe në OKB (përfshirë edhe qëndrimin kundërthënës të BE-së me SHBA-të sa i përket Izraelit e sidomos çështjes së vendosjes së Jerusalemit si kryeqytet i pranuar nga SHBA-të).
 - Shqipëria ka vazhduar bashkëpunimin aktiv me organizatat ndërkombëtare.
 - Si pjesë e NATO-së Shqipëria ia ka ofruar armatim dhe municion forcave kurde gjatë luftës kundër ISIS-it.

Obligimet e Kosovës në vazhdim?

- Udhëheqja e dialogut politik
 - Udhëheqja e takimit të Këshillit të Stabilizim Asocimit - KAS (p.sh. Koordinimi, përgatitja e qëndrimit)
- Harmonizimi në vazhdimësi me vendimet dhe qëndrimet e BE-së dhe Këshillit Evropian
- Dialogu me Serbinë dhe tani e tutje edhe realizimi pajtueshmërisë së arritur me Serbinë në shkurt dhe mars të vitit 2023.
- Detyrimet dhe përfitimet e Kosovës nga Titulli 2 i MSA-së (Kapitulli 31 i Acquis)

Bashkimi Evropian dhe Turqia

- Turqia në mes të anëtarësimit në BE dhe shndërrimit në fuqi rajonale
- Turqia ka aplikuar për anëtarësim në vitin 1987 dhe negociatat kanë filluar tek në vitin 2005.
- Në vitin 2016 bisedimet janë ndërprerë. Prej atëherë nuk është hapur asnjë kapitull i ri.
- Turqia ka filluar të përqendrohet në rolin e saj në rajonin e Lindjes së Afërme, Kaukazit dhe Ballkanit.
- Turqia në konfliktin në mes të Rusisë dhe Ukrainës.
- Problemet në rrugën e anëtarësimit në BE
 - Qipro
 - Gjendja e të drejtave të njeriut dhe atyre të pakicave
 - Madhësia e Turqisë dhe shndërrimi i një prej shteteve më të mëdha në BE
 - Faktori fetar?
- Mundësitë për BE-në
 - Rritja e ndikimit të BE-së në Lindjen e Afërme dhe Kaukaz
 - Relaksimi i marrëdhënieve me popullsinë e saj muslimane
 - Rritja e popullsisë në kontinentin në të cilin ajo po plaket.

PËRMBLEDHJE E LIGJËRATËS SË SOTME

- Bashkimi Evropian ka qenë shumë i rëndësishëm në procesin e demokratizimit të rajonit të EJL-së.
- Në këtë proces kushtëzimi politik dhe instrumentet e dala prej tij kanë luajtur dhe po luajnë një rol të rëndësishëm.
- Kohëve të fundit ka pasur një rënie të dinamikës së procesit të integritimeve evropiane në EJL.
- Cilët mund të jenë shkaktarët: 'lodhja nga zgjerimi', kriza e brendshme e BE-së, kriza financiare dhe ekonomike që filloi në vitin 2008?

KOLEGJI
UNIVERSUM

Ekzelencë mësimore

Kriteret e Kopenhagës të Këshillit Evropian të vitit 1993

- Kriteret ekonomike
 - Ekonomia e tregut
 - Aftësia për t'u përballur me presionin e konkurrencës dhe forcave të tregut
- Kriteret politike
 - Demokracia
 - Shteti i së drejtës
 - Të drejtat e njeriut
 - Të drejtat e pakicave
- Në deklaratën e Këshillit Evropian që qershorit 1993 për herë të parë theksohet se nëse dëshirojnë shtetet e Evropës Lindore dhe Juglindore mund të bëhen anëtare të BE-së.
- Këto kriterë tani gjenden si pjesë e Traktit të BE-së, neni 6.1 (i Nicës) dhe nëse plotësohen ato shteti mund të konkurrojë duke u bazuar në nenin 49.

UNIVERSUM

Dardane Nuka - UET
Irini Abazi UET
Elvin Moka
Tauta Çorçja
Ina Koqi
Ines Troshani
Ani Mbrica
5 others

Sfidat për paqen dhe sigurinë në Evropën Juglindore

- Marrëdhëniet ndërmjet Kosovës dhe Serbisë
 - Dialog: agjendar politik
 - Veriu i Kosovës
 - Kosova Lindore
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Bosnjë-Hercegovinës
 - Republika Serbe
 - Problemet të tjera të brendshme
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Kroacisë
 - Pasqat e luftës
 - Pozicioni i kroatëve në Serbi dhe serbëve në Kroaci
- Marrëdhëniet në mes të Serbisë dhe Malit të Zi
 - Struktura etnike Malit të Zi
 - Roli i Kishës Ortodokse Serbe
- Marrëdhëniet midis Maqedonisë së Veriut dhe Bullgarisë dhe Greqisë
 - Gjuha dhe identiteti kombëtar (Bullgari)
 - Emri i inçert (është zgjidhur në 2018)
 - Probleme të tjera të brendshme (marrëdhëniet mes maqedonave dhe shqiptarëve)
- Marrëdhëniet (tensionet) midis Turqisë dhe Greqisë
 - Ishujt në detin Ege
 - Nafta dhe gasi në detin Ege
 - Olimpikët

Dardane Nuka - UET | Irini Abazi UET | Irini Goga | Tauta Çorçja | Ina Koqi | Ines Troshani | Ani Mbrica | 6 others

Sfidat për paqen dhe sigurinë në Evropën Juglindore

- Marrëdhëniet ndërmjet Kosovës dhe Serbisë
 - Dialog i zgjeruar politik
 - Veriu i Kosovës
 - Kosova Lindore
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Bosnjë-Hercegovinës
 - Republika Serbe
 - Problemet të tjera të brendshme
- Marrëdhëniet ndërmjet Serbisë dhe Kroacisë
 - Pasqat e luftës
 - Pozicioni i kroatëve në Serbi dhe serbëve në Kroaci
- Marrëdhëniet në mes të Serbisë dhe Malit të Zi
 - Struktura etnike Malit të Zi
 - Roli i Kishës Ortodokse Serbe
- Marrëdhëniet midis Maqedonisë së Veriut dhe Bullgarisë dhe Greqisë
 - Gjuha dhe identiteti kombëtar (Bullgari)
 - Emri i inçert (është zgjidhur në 2018)
 - Problemet të tjera të brendshme (marrëdhëniet mes maqedonave dhe shqiptarëve)
- Marrëdhëniet (tensionet) midis Turqisë dhe Greqisë
 - Ishujt në detin Ege
 - Nafta dhe gasi në detin Ege
 - Olimpikët

Dardane Nuka - UET

Irini Abazi UET

Irini Goga

Tauta Çorçja

Ina Koqi

Ines Troshani

Ani Mbrica

6 others

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100088721745196>